

ÅRSRAPPORT 2016

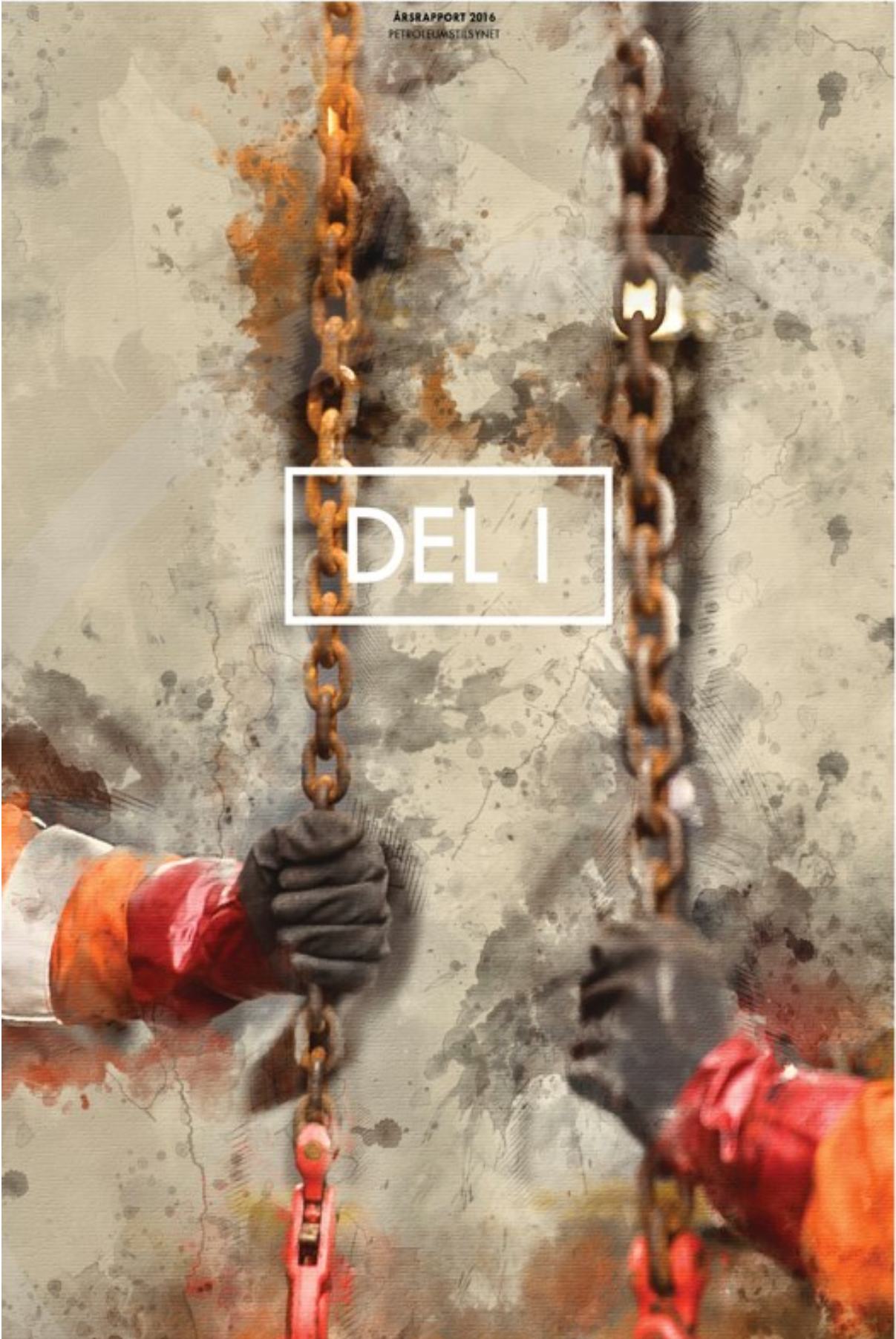

PETROLEUMSTILSYNET

Innholdsfortegnelse

DEL I. LEDERS BERETNING 2016	4
DEL II. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL	8
DEL III. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER 2016	17
3.1 Risikoen for storulykker i petroleumssektoren skal reduseres	18
3.2 Arbeidslivet skal være seriøst og trygt	23
3.3 Det skal være høy kvalitet på kunnskap om helse, miljø og sikkerhet,..... samt sikring i petroleumsnæringen	26
3.4 Petroleumsregelverket skal bidra til at målene for helse, miljø og sikkerhet nås	29
3.5 Petroleumstilsynet skal opptre forutsigbart og enhetlig overfor virksomhetene og kontinuerlig arbeide for å ha tillit og troverdighet i offentligheten.....	30
DEL IV. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN.....	33
DEL V. VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER.....	37
DEL VI. ÅRSREGNSKAP	39

DEL I

DEL I. LEDERS BERETNING 2016

Viktige utfordringer i 2016

Vi kan se tilbake på 50 års oljehistorie med en god utvikling i arbeidet med å redusere risiko gjennom det vi kaller den norske modellen med funksjonsbasert regelverk, gode standarder og tillitbasert partssamarbeid. De siste to årene har vi likevel sett en utvikling som peker i feil retning, og som bidrar til bekymring. Det er behov for å ta aksjon!

Petroleumsnæringen arbeider aktivt med å tilpasse seg nye rammebetingelser, der kostnadsfokus er en del av hverdagen. Men hva skjer med sikkerheten under slike forhold? I 2016 har vi spurt om sikkerheten står ved et veiskille og utfordrer ambisjonen om kontinuerlig forbedring og fortsatt risikoreduksjon. Det er nyanser i svarene, men det er enighet om at det er rom for forbedring. Vi kan ikke vente og se utviklingen an. Vi må være føre var og snu utviklingen i riktig retning.

Omstilling og økt krav til effektivisering medfører økt press på samhandlingen mellom partene. Da er det spesielt viktig å holde fast ved prinsippene som ligger til grunn for et godt partssamarbeid. Dialog og samarbeid med partene foregår gjennom de etablerte trepartsarenaene som Sikkerhetsforum og Regelverksforum som vi tilrettelegger for og leder. Trepartssamarbeidet har bidratt til å sikre et høyt HMS-nivå i petroleumsnæringen. Videre er partssamarbeid i det enkelte selskap en sentral del av våre tilsyn. Vår erfaring er at bedrifter som har et godt samarbeidsklima der arbeidstakermedvirkning fungerer oppnår bedre HMS- resultater.

I 2016 har det vært flere alvorlige brønnskrollhendelser, gasslekkasjer og personskader. Som tilsynsmyndighet gransker vi hendelsene for å få klarhet i hva som har skjedd, og for å få frem lærepunkter for å unngå at slike ulykker skjer i fremtiden. I forbindelse med granskingsarbeidet har vi stilt oss flere spørsmål. Hva er de underliggende årsakene til hendelsene? Er det likhetstrekk mellom dem, eller er det tilfeldige variasjoner? Har hendelsene sammenheng med omstilling og effektivisering i bransjen? I sum ser vi at utviklingen de to siste årene har vært preget av sikkerhetsmessige utfordringer og alvorlige situasjoner. Kostnadskuttene ser ut til å være en medvirkende årsak, og utviklingen må snus.

Myndighetenes oppfølging

Vi har det overordnede ansvaret for å utarbeide og videreutvikle regelverket og føre tilsyn med at aktørene etterlever HMS-regelverket i petroleumsvirksomheten. Våre tilsyn er risikobasert og prioriteres med utgangspunkt i de utfordringer vi ser næringen har. I 2016 har vi blant annet ført tilsyn med endringsprosesser, teknisk tilstand, barrierestyling, verneombudets rolle, rammebetingelser, beredskap og vedlikehold. Vi har fulgt opp varslinger og vi har sett etter effekter av omstillinger og effektivisering.

I sammenheng med årlige resultatmål i tildelingsbrevet har vi utformet hovedprioriteringer som skal utfordre, gi retning og påvirke både oss og næringen i arbeidet med kontinuerlig forbedring innenfor HMS. Hovedprioriteringene våre er godt kjent og synes generelt å ha hatt en skjerpene effekt i næringen, samtidig som de bidrar til økt bevissthet og kompetanseutvikling. I 2016 har vi hatt: **Sikker senfase, Ledelsesansvar, Barrierer og Nord** som våre hovedprioriteringer.

Målet for hovedprioriteringen **Sikker senfase** er å bidra til at felt, innretninger og anlegg i senfase drives forsvarlig og i samsvar med HMS-regelverket. Det har også vært viktig å bidra til økt kunnskap om sikkerhet i senfase, klargjøre grenser for forsvarlig virksomhet og bevisstgjøre aktørene på deres

ansvar, for å utvikle sikre og robuste driftsmodeller for senfase. I 2016 har vi ført tilsyn med innretninger i senfase og samlet informasjon om de spesielle utfordringene i denne fasen. Arbeidet har hatt effekt i form av ny kunnskap og forståelse både internt og blant aktørene. Et sentralt poeng er at behovet for å ivareta sikkerheten, også i moden fase, er like viktig uansett rammevilkår. Vi har prioritert tverrfaglige tilsyn i forkant av søknad om forlenget levetid av innretninger. Senfase er også tatt inn som et sentralt tema i samarbeidet med andre myndigheter med petroleumsvirksomhet rundt nordsjøbassenget (NSOAF). Norge bidrar blant annet i en egen tilsynsserie med vedlikehold og senfase som tema i 2017.

Gjennom hovedprioriteringen **Ledelsesansvar** har vi skaffet oss informasjon om forhold som angår ledelsens ansvar og om hva selskapene gjør for å opprettholde og videreutvikle et høyt nivå for HMS. Målet har vært at HMS - risiko ved endringer og effekter på kort og lang sikt skal identifiseres, at endringsprosesser i selskapene skal bidra til forbedring av sikkerhet og arbeidsmiljø, og at aktørene og partene skal arbeide konstruktivt sammen for å løse felles utfordringer. Tilsyn vi har utført har hatt effekt i form av økt kunnskap på disse områdene, mer bevissthet rundt styring av endringsprosesser og tydeliggjøring av ledelsens ansvar knyttet til selskapenes skjering av storulykke- og arbeidsmiljørisiko.

Bakgrunnen for hovedprioriteringen **Barrierer** var blant annet at svikt og svekkelse i barrierer har vært en gjennomgående årsak til uønskede hendelser. Selskapene skal ivareta barrierer på en helhetlig og konsistent måte slik at risiko reduseres. Vi har i 2016 arbeidet med oppdatering av "*Prinsipper for barrierestyling i petroleumsvirksomheten*" (Barrierenotatet) om hvordan selskapene kan identifisere og følge opp tekniske, operasjonelle og organisatoriske barriereelementer. I 2016 har vi dessuten gjennomført tilsyn hvor barrierer knyttet til brønnintegritet, brønnkontroll, hydrokarbonlekkasjer, konstruksjoner og marine systemers integritet har vært særlig vektlagt. Det er iverksatt flere aktiviteter som sammen har bidratt til ny og forbedret kunnskap om barrierenes rolle og funksjon for å hindre storulykke.

Hovedprioriteringen **Nord** har hatt som mål at petroleumsvirksomhet i nordlige farvann av norsk sokkel skal foregå forsvarlig og ivareta sikkerheten for mennesker, miljø og økonomiske verdier. Det er viktig at næringen arbeider mot en helhetlig og robust tilnærming til disse utfordringene. Vi bidrar gjennom våre aktiviteter innen hovedprioriteringen Nord til at aktørene har høy oppmerksomhet på sikkerhet i nordområdene, samarbeider med hverandre om sikkerhetsrelaterte utfordringer og fortsetter med et systematisk arbeid for sikker petroleumsvirksomhet i nordområdene.

I prosjektet **Risikonivå Norsk Petroleumsvirksomhet (RNNP)** hvor både myndighetene, bransjeforeningene, fagforeningene og relevante forskningsmiljøer deltar, overvåkes utviklingen i petroleumsnæringen gjennom en rekke indikatorer på sikkerhet og arbeidsmiljø. RNNP er en objektiv måling av risikonivået i næringen og måler trender over tid. RNNP tall for 2015 viser at en rekke forhold har utviklet seg negativt sammenlignet med de siste årene. Blant annet var totalindikatoren for storulykke på et høyere nivå i 2015 sammenlignet med de to foregående årene. Resultatene fra spørreskjemaundersøkelsen viser også en forverring innen flere områder, som eksempelvis HMS-klima. Endringene var ikke dramatiske, men de var systematiske, og var med på å danne grunnlag for vår bekymring for utviklingen.

Sammenstillingen av RNNP-tallene for 2016 pågår og vil bli presentert i april 2017. RNNP er et viktig verktøy for samhandling og felles forståelse mellom partene i petroleumsvirksomheten. Arbeidet er også viktig for å vise utviklingen for forebygging av akutt forurensing (RNNP-AU). Jeg håper partene fortsatt samler seg om RNNP i årene som kommer og bruker resultatene for å identifisere tiltak og forbedringsområder. Vi bruker RNNP aktivt i vår prioritering av det risikobaserte tilsynet og som grunnlag for å få gjennomført spesialstudier.

Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) har nedsatt en partssammensatt arbeidsgruppe for vurdering og drøfting av HMS- tilstanden og utviklingen i næringen. Dette er et forarbeid til en mulig

stortingsmelding i 2018 om HMS i petroleumsvirksomheten, der vi sammen med partene i næringen, andre myndigheter, samt fag- og forskningsmiljø vil være en sentral bidragsyter.

Effekten av vårt arbeid

Mange forhold påvirker sikkerhetsnivået. Det gjør det utfordrende og komplekst å skulle vurdere og rapportere effekten av vår innsats. Petroleumstilsynet spiller en viktig, men avgrenset rolle for å nå målene i arbeidet med helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten. Vurdering av effekter av vår innsats må ses i lys av vår rolle og sentrale føringer for vår oppfølging av virksomheten. Vi har et funksjonsbasert regelverk som ansvarliggjør aktørene, et risikobasert tilsyn som kommer i tillegg til aktørenes egen oppfølging og et viktig parts- og trepartssamarbeid som skal bidra til gode løsninger.

Det finnes ingen entydig måte å måle den samlede effekten av vår innsats på, men det er grunn til å tro at vår myndighetsutøvelse bidrar til å opprettholde og videreutvikle sikkerheten i virksomheten. Vår vurdering er at størst effekt oppnås gjennom systematisk innsats over flere år, både for tilsynsmyndighetene og aktørene selv.

Hovedtema 2017 - Trenden skal snus

Næringen går gjennom store omstillinger med nedbemanning og organisasjonsmessige forandringer. Disse utfordringene eies av partene: selskapene, arbeidstakerne og myndighetene. Sikkerhetsarbeid er et felles ansvar, og vi må arbeide systematisk hvis vi skal nå målet om å være verdensledende på helse, miljø og sikkerhet. For å bidra til å få utviklingen tilbake i rett spor har vi lansert vårt Hovedtema for 2017: Trenden skal snus,- med Ptil som pådriver og næringen som utøver.

Hovedtemaet vil være gjeldende i ett år. Arbeidet med dette skal være høyt prioritert av oss og industrien i 2017. Det betyr at de fire hovedprioriteringen fra 2016 avsluttes ved inngangen til 2017, men arbeidet innenfor disse områdene fortsetter likevel i faste oppgaver, prosjekter og gjennom Hovedtema i 2017.

Vi vil gjennomføre en rekke tilsyn og prosjekter rettet mot selskapenes arbeid for å snu en bekymringsfull utvikling. Vi har valgt å prioritere arbeidet med Hovedtema 2017 innenfor tre definerte områder: **partsamarbeid, robusthet og standardisering**. Disse deltemaene er alle sentrale deler av den norske modellen, som det er viktig å verne om å utvikle videre. Vi vil overvåke og måle effekten av innsatsen både underveis og etterpå. Noen resultater av satsingen kan være raske å oppnå, andre vil det ta lengre tid å se effekten av. Men trenden skal snus, og det krever en innsats fra alle involverte.

Anne Myhrvold

Direktør Petroleumstilsynet
Petroleumstilsynet, 15. mars 2017

DEL II. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL

Petroleumstilsynet (Ptil) er et selvstendig statlig tilsynsorgan, med myndighetsansvar for sikkerhet, beredskap, arbeidsmiljø og sikring i petroleumsvirksomheten. Opprettelsen av tilsynet ble fastsatt ved kronprinsregentens resolusjon 19. desember 2003. Etaten er underlagt Arbeids- og sosialdepartementet (ASD).

Tilsyn og direktorat

Tilsynet omfatter alle oppfølgingsaktiviteter som Ptil gjennomfører for å danne seg et bilde av sikkerhetstilstanden hos én eller flere av aktørene i petroleumsvirksomheten. Ptil har myndighetsansvar for teknisk og operasjonell sikkerhet, beredskap, sikring og arbeidsmiljø gjennom alle faser av virksomheten. Ptil er delegert myndighet til å fatte enkeltvedtak i form av samtykker, pålegg, tvangsmulkt, stansing av virksomheten og unntak. Det er vårt ansvar å kontrollere om aktørene gjennomfører aktiviteten i henhold til krav i regelverket. I tillegg er vi en pådriver for kontinuerlig forbedring av helse, miljø og sikkerhetsnivået i petroleumsvirksomheten.

Tilsynets myndighetsansvar omfatter petroleumsvirksomhet på den norske kontinentalsokkelen, i tillegg til petroleumsanlegg og tilhørende rørledningssystem på Melkøya, Tjeldbergodden, Nyhamna, Kollsnes, Mongstad, Sture, Kårstø og Slagentangen. Departementet har også vedtatt at Ptil skal være tilsynsmyndighet for de planlagte gasskraftverkene i Hammerfest, Skogn og Grenland, med tilknyttede rørledninger, og det planlagte reservegasskraftverket i Nyhamna.

Tilsynet skal være systemorientert og risikobasert, det skal komme i tillegg til, og ikke som erstatning for selskapenes oppfølging av sin egen virksomheten. Det skal være et balansert forhold mellom tilsynets rolle som høyrisiko/teknologitilsyn og arbeidstilsyn.

I tillegg til å være et tilsyn, er Ptil også et sentralt forvaltningsorgan med direktoratsoppgaver. Ptil fungerer som faglig rådgiver til ASD og som et kompetanseorgan ovenfor sektoren, andre myndigheter og allmennheten. Vi har de siste årene sett en økning i omfanget av direktoratsoppgavene. Dette gjelder spesielt for oppgaver knyttet til faglig rådgivning til departementet, vår rolle som kompetanseorgan overfor sektoren gjennom eksempelvis formidling av fakta og kunnskap, og som forvalter av regelverk. Vi forventer at omfanget av direktoratsoppgaver vil øke i kommende år. Det vil bli lagt til rette for at denne økningen ikke skal gå på bekostning av ivaretagelse av tilsynsfunksjonen vår.

På de områdene hvor det ikke er hensiktsmessig at Ptil har egen spesifikk kompetanse, er det inngått avtaler om bistand fra andre etater som Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB),

Fag

Ptils HMS-faglige kompetanse er inndelt i seks fagområder, hvert med en fagleder som har personalansvar og ansvar for kompetanseutvikling. Disse seks fagområdene er:

- Bore- og brønnteknologi
- Prosessintegritet
- Konstruksjonssikkerhet
- Logistikk og beredskap
- Arbeidsmiljø
- HMS-styring

Juss og rammevilkår

Juristene bidrar med å sikre den juridiske kvaliteten i regelverk, tilsynsrapporter og andre produkt hvor det formelle grunnlaget må være klart og entydig. Enheten har ansvar for blant annet utredninger til departementet, regelverksutvikling, standardiseringsarbeid og avtaler med andre myndigheter.

Kommunikasjon og samfunnskontakt

Fagmiljøet har blant annet ansvar for mediekontakt, drift av nettsidene og publikasjoner på papir og nett.

Drift og utvikling

Avdelingen er ansvarlig for intern drift og organisasjonsutvikling og består av sentrale støttefunksjoner innen økonomi, personalforvaltning, dokumentsender, intern sikring og IKT, i tillegg til et eget fagbibliotek for ansatte.

Bemanning

Ved utgangen av 2016 hadde Ptil 170 ansatte i tjeneste, hvorav 167 fast, og 1 kontorlærling. Samlet ressursbase er på 163 årsverk for å kunne ivareta de mål som er satt for ansvarlig myndighetsoppfølging av næringens etterlevelse av gjeldende rammebetingelser. Av de ansatte er 46 prosent kvinner og 54 prosent menn.

Hovedprioriteringer 2016

I vår årlige aktivitetsplanlegging legger vi til grunn en rekke faktorer som avspeiler den virkeligheten tilsynet utøver sin myndighetsrolle i, og de krav og forventninger som stilles av ASD. For å oppnå best mulig utnyttelse av våre ressurser fastsettes det hvert år et prioriteringsgrunnlag for tilsynsvirksomheten. Hovedprioriteringene er strategiske virkemidler for å gi signaler internt og eksternt til næringen om hva tilsynsmyndigheten vil rette særlig oppmerksomhet på i virksomhetsåret. I 2016 har vi hatt følgende hovedprioriteringer:

- Sikker senfase
- Ledelsesansvar
- Barrierer
- Nord

Fra hovedprioriteringer til ett årlig Hovedtema 2017: Trenden skal snus

Ved lansering av ett årlig Hovedtema 2017, vil Ptil avslutte arbeidet med hovedprioriteringene fra 2016. Arbeidet med temaene i hovedprioriteringene fortsetter i faste oppgaver og prosjekter i Ptil, og må videreføres av næringen.

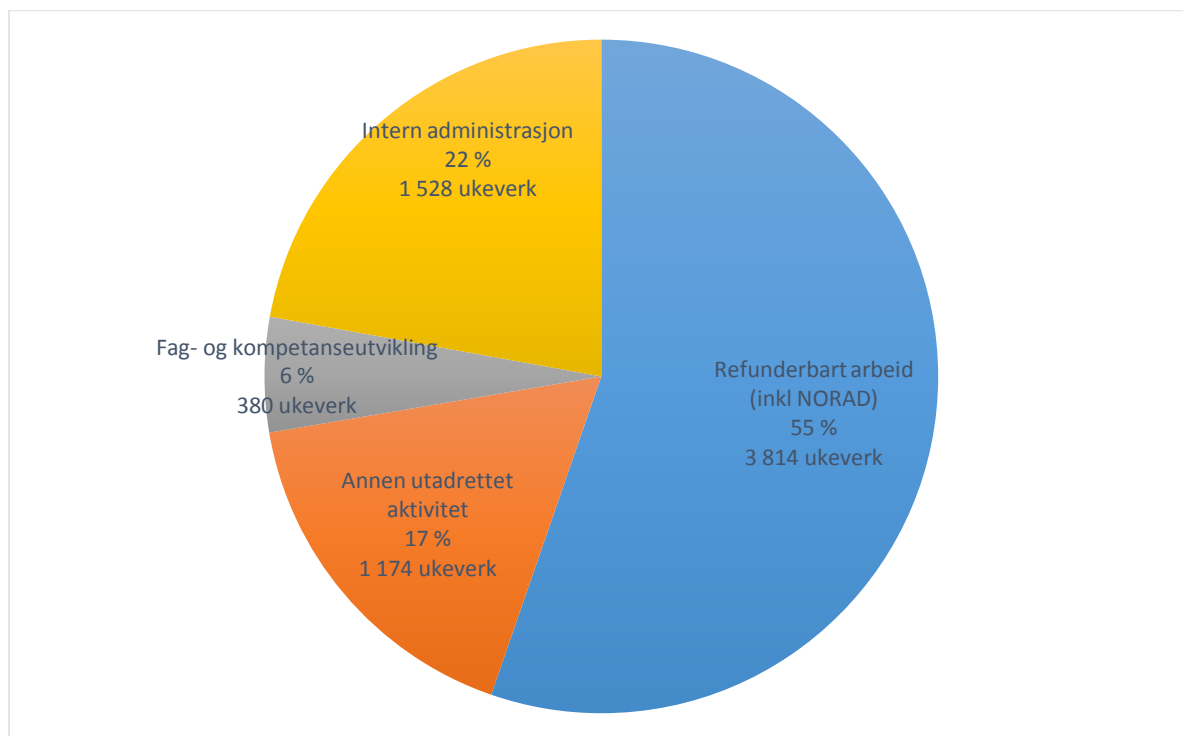
Ressursbruk 2016

Ptil har etablerte systemer for intern styring av ressurser i etaten. Alle medarbeiderne registrerer sin ressursbruk for fastsatte oppgavekategorier på timebasis. Systemet er tilpasset etatens samlede oppgaveportefølje, og statlige ordninger for avspasering og fleksitidsordninger. Vi får på denne måten en oversikt over den samlede tidsbruken. Vår ressursbruk i 2016 er fordelt på følgende hovedområder:

- **Refunderbare oppgaver:** Herunder tilsynsoppgaver og bistandsoppgaver under Norad/Olje for Utvikling (OfU).
- **Annen utadrettet aktivitet:** Herunder direktoratsoppgaver, rådgiving og informasjonsformidling.
- **Fag- og kompetanseutvikling:** Herunder prosjektarbeid, faglige utredninger og kompetanseutvikling.
- **Intern administrasjon:** Herunder ledelse, strategiarbeid, ikke-refunderbar planlegging, budsjettarbeid, organisasjonsutvikling og saksbehandling knyttet til kontrakter og anskaffelser, personal/økonomi, IKT-drift, drift bygg, intern sikring, dokumentcenter og bibliotek.

Ressursbruk per hovedområde

Diagrammet og tabellen nedenfor viser ressursbruk fordelt på angitte hovedområder i en tidsserie.

År	Refunderbare oppgaver	Annen utadrettet aktivitet	Fag- og kompetanseutvikling	Intern administrasjon
2014	55 %	13 %	8 %	24 %
2015*	56 %	15 %	7 %	22 %
2016*	55 %	17 %	6 %	22 %

*Vi har inkludert 12,9% (tilsvarende adm andel av timepris) av ressursbruk Intern administrasjon i Refunderbart arbeid (inkludert Norad), dette er andel adm. timer som går til å understøtte vår refunderbare tidsbruk.

Refunderbart arbeid

I denne kategorien inngår all planlegging og gjennomføring av Ptils refunderbare oppgaver som er gjennomført i 2016. Samlet ressursbruk er 55 prosent for 2016 (3 814 ukeverk). Aktiviteter i denne kategorien er nærmere beskrevet under rapportering av relevante resultatmål. I forbindelse med norsk bistandsarbeid er vi bidragsyter til Norads program Olje for utvikling (OfU).

Kvantitative målinger

Tabellen nedenfor viser en oversikt over relevante aktiviteter og produkter over tid, med noen generelle kommentarer knyttet til tallene og deres utvikling:

	2014	2015	2016
Antall revisjoner/verifikasjoner	172	200	196
Antall varsel om pålegg	3	1	7
Antall pålegg	3	1	7
Antall tvangsmulkt, politianmeldelser og stansinger	0	0	0
Antall granskinger	4	10	8
Antall offshoredøgn	389	447	438
Antall gitte samtykker	114	98	78
Antall søknader om samsvarsuttalelser (SUT)	5	4	4
Antall plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD)	0	5	4

Revisjoner/verifikasjoner: I 2016 er antall revisjoner på samme nivå som i 2015.

Varsel om pålegg/antall pålegg: Viser økning i 2016. Bruk av virkemidler er vurdert i hvert tilfelle. Vi anser derfor økningen som tilfeldig variasjon. Pålegg ble gitt både etter granskinger og ordinære revisjoner. To pålegg ble gitt til Eni i 2016. Pålegget som ble gitt etter hendelsen på COSLInnovator sent 2015 ble senere trukket tilbake.

Tvangsmulkt og stansing: Vi benytter oss tradisjonelt ikke av virkemidlene tvangsmulkt og stansing. Vi erfarer at operatør i kritiske situasjoner selv tar ansvar og stanser aktivitetene.

Politianmeldelser: Politianmeldelse er ikke et virkemiddel i seg selv, fordi en formell anmeldelse ikke påfører den anmeldte noen plikter. Det er den eventuelt påfølgende reaksjonen som da vil være virkemiddelet. Vi har imidlertid tett kontakt med politiet, særlig knyttet til alvorlige hendelser.

Granskinger: Antall granskinger varierer fra år til år av forskjellige årsaker, og i 2016 ser vi en svak nedgang i forhold til 2015. Hendelsens alvorlighet er det viktigste kriteriet, men også andre forhold kan bli utslagsgivende for om vi velger å gjennomføre en gransking eller om vi velger å følge opp hendelsen på en annen måte. Vi har så langt ikke grunnlag for å si noe om økningen i antall granskinger de to siste årene er uttrykk for økt risiko, men vil følge utviklingen nøye i 2017.

Offshoredøgn: I 2016 er det en svak nedgang i antall offshoredøgn.

Gitte samtykker: I 2016 viser tallene en betydelig reduksjon i antall samtykker. Dette skyldes bl.a. at selskapene i 2015 og i 2016 iverksatte kostnadsreducerende tiltak som medførte at de blant annet utsatte aktivitet eller valgte å kansellere planlagt boreaktivitet.

Søknad om samsvarsuttalelse (SUT): Antallet behandlede SUT-søknader reflekterer antall flyttbare innretninger som kommer til norsk sokkel for første gang. Antall søknader er uforandret i 2016 ift 2015.

Plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD): I 2016 ser vi en svak reduksjon fra 2015, på tross av en kraftig reduksjon av aktiviteten for boreinnretninger på norsk sokkel. Det er innretninger som har vært under bygging som nå er klar for levering. Vi registrerer at det fremdeles er prosjekter som planlegges og gjennomføres til tross for omstilling og effektiviseringstiltak i næringen.

Annen utadrettet aktivitet, herunder direktoratsoppgaver og informasjonsformidling:

Direktoratsoppgaver består i hovedsak av oppgaver knyttet til regelverksutvikling og – fortolkning, deltakelse i standardiseringsarbeid og rådgiving til departementet, samt tilrettelegging for kontakt med nasjonale og internasjonale myndigheter. I 2016 utgjorde dette 17 prosent (1 174 ukeverk) av den samlede ressursbruken i Ptil. Denne kategorien omfatter også saksbehandling knyttet til politisaker, klagesaker, høringer og innsynsbegjæringer:

Saker til behandling:	2014	2015	2016
Politisaker	6	3	5
Klagesaker	10	5	16
Høringer	101	97	102
Innsynsbegjæringer	3262	3836	5433

Politisaker: I 2016 mottok vi 5 politisaker til behandling.

Klagesaker: I 2016 behandlet vi 16 klagesaker. De aller fleste klagesaker vi får til behandling, gjelder innsynskrav. I 2016 hadde vi tre klager på vedtak fattet i medhold av HMS-regelverket, disse gjaldt nattarbeid og gjennomsnittsberegning av arbeidstid.

Høringer: I 2016 mottok vi 102 høringer om forslag til nytt eller endret regelverk. I tillegg bidrar vi aktivt i standardiseringsarbeid, og deltar i komiteer for oppdatering av eksisterende, og utarbeidelse av nye, nasjonale og internasjonale standarder.

Innsynsbegjæringer: I 2016 mottok vi 971 henvendelser med innsynskrav i 5433 journalposter. Det er 1597 flere enn i 2015.

Fag og kompetanseutvikling, herunder prosjektarbeid, faglige utredninger:

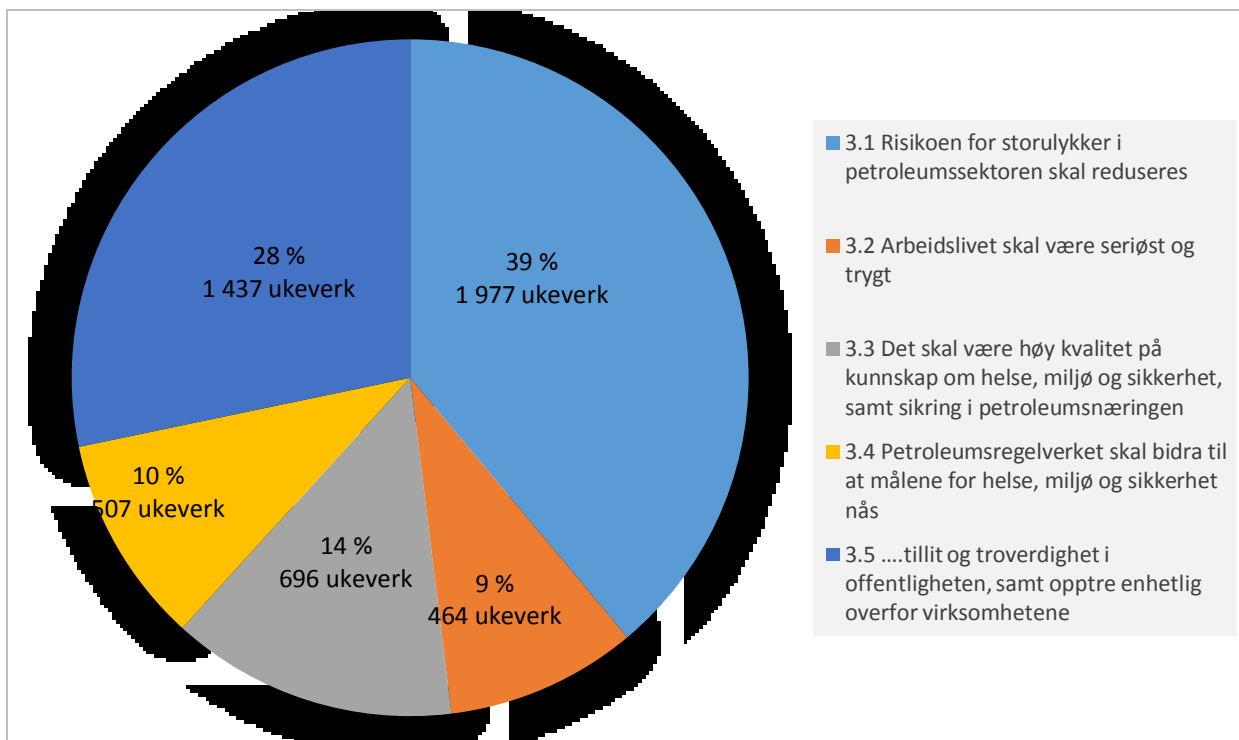
For å følge med på teknologi- og kunnskapsutviklingen i petroleumsvirksomheten og å få et oppdatert faglig grunnlag for tilsynet, må tilsynsmyndigheten også prioritere egen fag- og kompetanseutvikling. Kunnskapsutvikling på etatsnivå foregår både ved eksternt støtte fra FoU-miljøer og konsulenter, og ved internt faglig utredningsarbeid. Individuell faglig utvikling vurderes som viktig og prioriteres for egne ansatte gjennom interne og eksterne opplæring- og utviklingsaktiviteter. Samlet ressursbruk under fag- og kompetanseutvikling (som ikke inngår i ordningen med sektoravgift) var 6 prosent i 2016 (380 ukeverk).

Intern administrasjon, herunder; ledelse, strategiarbeid, planlegging, budsjettering, organisasjonsutvikling (OU)

Denne kategorien omfatter styring og ledelse i Ptil, herunder strategiarbeid, planlegging, budsjettering, leder-, fag- og lagmøter, OU- aktiviteter, samarbeid med vernetjenesten, internt partssamarbeid og administrative støtteaktiviteter. Intern administrasjon innbefatter også saksbehandling knyttet til kontrakter og anskaffelser, personal, økonomi, IKT, intern sikring, dokumentcenter og bibliotek. Samlet ressursbruk i 2016 var 22 prosent (1 528 ukeverk).

Ressursbruk per resultatmål

Diagrammet nedenfor viser fordeling av ressursbruk som kan knyttes til resultatmålene i tildelingsbrevet. Ressursbruk som ikke kan knyttes direkte til minst ett resultatmål inngår ikke fremstillingen. For øvrig bidrar mange av oppgavene til flere resultatmål. Modellen nedenfor kan gi et unyansert bilde når det gjelder fordelingen mellom resultatmålene fordi aktivitetene ofte har element av flere resultatmål i seg.

Ressursbruk per resultatmål i tabellform:

Tabellen nedenfor viser en oversikt over ressursbruk fordelt på de enkelte resultatmålene i tildelingsbrevet. Fordelingen er vist i prosent og ukeverk for 2016. Sammenlignet med tidligere år er fordelingen i store trekk sammenfallende.

RESULTATMÅL										
År	3.1		3.2		3.3		3.4		3.5	
	%	Ukeverk	%	Ukeverk	%	Ukeverk	%	Ukeverk	%	Ukeverk
2015	33	1 710	10	535	20	1 017	9	465	28	1 464
2016	39	1 977	9	464	14	696	10	507	28	1 437

Nøkkeltall fra årsregnskapet 2014 - 2016

Nedenfor følger en presentasjon av utvalgte nøkkeltall i tidsperioden 2014-2016 med tilhørende forklaringer.

Nøkkeltall	2014	2015	2016
Antall årsverk	167	168	166
Samlet tildeling post 01-99	263 113 500	257 860 500	269 967 979
Utnyttelsesgrad post 01-29	97,0	94,6	92,1
Driftskostnader	284 312 204	274 538 314	279 246 902
Lønnsandel av driftskostnader	0,66	0,71	0,70
Lønnskostnader per årsverk	1 125 233	1 164 695	1 174 139

Antall årsverk: I 2016 er antall årsverk redusert med 1,26 % sammenlignet med 2015. Reduksjonen skyldes medarbeidere som har avsluttet arbeidsforholdet grunnet oppnådd pensjonsalder og hvor enkelte stillinger ikke har blitt besatt.

Samlet tildeling post 01-29: Samlet tildeling på post 01-29 er økt med 12,1 mill kroner i forhold til samlet tildeling i 2015. Dette skyldes i hovedsak økning i overføringsmidler og bevilgningsøkning knyttet til økt oppfølging av sikkerheten i petroleumssektoren, bl.a. i tilknytning til evakueringsmidler.

Utnyttelsesgrad post 01-29: Utnyttelsesgraden viser andel utgifter på postene 01-29 av tildeling og denne er redusert fra 94,3 prosent til 92,1 prosent. Dette kan blant annet sees i sammenheng med forskyvning i aktiviteter utover budsjettperioden og lavere utgifter på enkelte prosjekter. Behovet for en økonomisk handlefrihet som gir oss mulighet til å ta høyde for uforutsette kostnader gjennom året og tidsavgrensede prosjekter, vil også gi en variasjon i utnyttelsesgraden fra år til år.

Driftskostnader: Driftskostnadene i 2016 er økt med 4,7 mill kroner i forhold til 2015 og skyldes i hovedsak økte konsulentkostnader i forbindelse med gjennomføring av aktiviteter finansiert gjennom sektoravgift.

Lønnsandel av driftskostnader: Lønnsandel av driftskostnader er redusert med 0,01 prosent til 0,70.

Lønnskostnader per årsverk: En sammenligning av lønnskostnader per årsverk for 2015 og 2016 viser en økning på 0,8 %.

DEL III. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER 2016

Langsiktige mål og overordnede prioriteringer fra tildelingsbrevet.

I denne delen er det gjort en kvalitativ vurdering av de enkelte resultatmålene med deres tilhørende delmål. Der det er relevant er også tallmateriale tatt med.

Regjeringens ambisjon er at norsk petroleumsvirksomhet skal være verdensledende på HMS. Sikkerhetsnivået i norsk petroleumsvirksomhet er i utgangspunktet høyt. Men det er ikke slik at dette nivået opprettholdes av seg selv. Det kreves en kontinuerlig innsats for å hindre at sikkerhetsnivået svekkes over tid, og for å sikre kontinuerlig forbedring. I prosjektet Risikonivå Norsk Petroleumsvirksomhet (RNNP) hvor både myndighetene, næringen, partene og relevante forskningsmiljøer deltar, overvåkes utviklingen i næringen gjennom et bredt spekter av indikatorer som samles i en årlig sammenstilling.

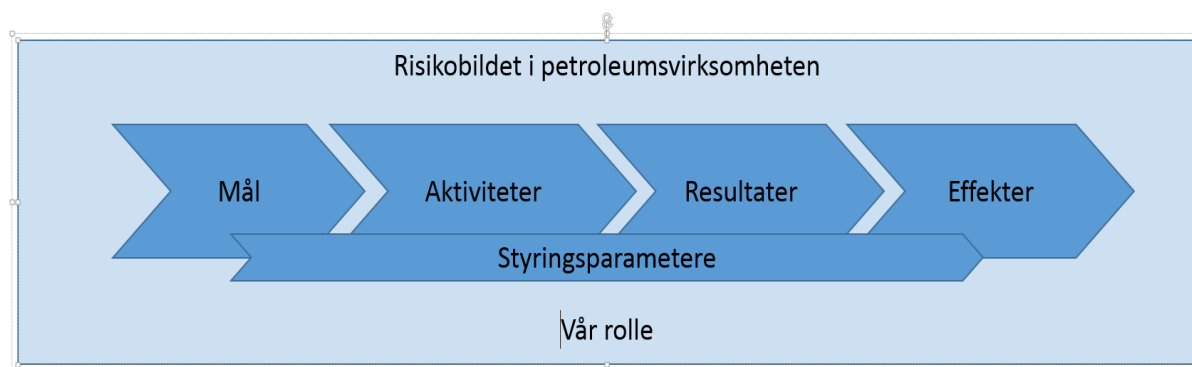
Når det innføres nye regelverkskrav eller omfattende oppfølgingstiltak overfor næringen, er det et krav at det skal gjøres gode og grundige vurderinger av antatte konsekvenser, kostnader og nyttegevinster av tiltakene. Olje- og energi departementet (OED) har etablert et prosjekt i samarbeid med berørte HMS-myndigheter med formål å videreutvikle prosesser og rammeverk for bedre samfunnsøkonomiske analyser av reguleringer og tiltak i petroleumsnæringen. Ptil har deltatt i arbeidet med utvikling av en sektorveileder for samfunnsøkonomiske analyser i 2016.

Som tilsynsmyndighet skal vi legge stor vekt på å formidle kunnskap om risiko og usikkerhet. Tilsynet skal være risikobasert ved at det fokuseres på de virksomheter og forhold hvor risikoen for storulykker, skader og yrkessykdom vurderes å være størst. Det er stor oppmerksomhet på kostnadsnivået i norsk petroleumsvirksomhet. Mange aktører i næringen har gjennomført effektiviseringstiltak i form av kostnads- og bemanningsreduksjoner. Ptil har i 2016 fulgt opp at selskapene i disse prosessene ivaretar kravene til forsvarlig virksomhet og kontinuerlig forbedring, og sikrer et høyt nivå på helse, miljø og sikkerhet. I 2016 er Ptil dessuten styrket med 5 mill. kroner for å bidra til utvikling av kunnskap om risikoforhold i nordområdene.

Utvikling av styringsparametere

Det er essensielt at Ptils oppfølgingsaktiviteter har effekt. Effekten kan beskrives gjennom både kvalitative vurderinger og kvantitative indikatorer. Måling og vurdering av effekter handler først og fremst om læring og videreutvikling av tilsynet. I tillegg gir det viktig styringsinformasjon til departementet om vi oppnår våre mål på en effektiv måte.

I 2016 har vi startet arbeidet med å konkretisere styringsparametere og rapporteringskrav som danner grunnlag for rapportering. Vi har utviklet en resultatkjede som synliggjør dette, se modell nedenfor:

Med utgangspunkt i vår rolle etablerer vi mål basert på det bildet vi har av risiko i petroleumsvirksomheten. De effektene vi oppnår med vår aktivitet vil i de fleste tilfellene ha en direkte effekt på selskapene vi fører tilsyn med, og en indirekte effekt på risikonivået. Det er først og fremst selskapenes egne aktiviteter som kan påvirke risikoen direkte. Vurdering av effekten av vår innsats må også ses i lys av vår rolle og sentrale føringer som er lagt til grunn for myndighetens oppfølging av virksomheten. Her siktes det til et funksjonsbasert regelverk som ansvarliggjør aktørene, et risikobasert tilsyn som kommer i tillegg til aktørenes egen oppfølging og et velfungerende parts- og trepartssamarbeid.

3.1 Risikoen for storulykker i petroleumssektoren skal reduseres

Storulykke er det mest alvorlige som kan skje i petroleumsvirksomheten.

Tall fra RNNP viste en negativ utvikling på flere viktige sikkerhetsområder i 2015. Mens storulykkeindikatoren i 2014 var på sitt laveste nivå siden RNNP-målingene startet, så vi en økning i 2015 som bidro til bekymring. Utover i 2016 ble uroen forsterket gjennom økende press i bransjen med store endringsprosesser i et høyt tempo. Vi så flere eksempler på at partssamarbeidet mellom arbeidsgivere og arbeidstakere ikke fungerte. Kostnadskutt og slanketiltak fikk også stadig større oppmerksomhet i selskapene uten at forbedring av sikkerheten ble hentet fram som en tydelig ambisjon. I spørreskjemaundersøkelse fremgår det at offshoreansatte i større grad synes at selskapene nedprioriterer helse, miljø og sikkerhet sammenlignet med forrige måling. De opplever å være presset til å arbeide på en måte som truer sikkerheten, og at de i mindre grad selv kan påvirke situasjonen. Basert på noen sentrale enkeltindikatorer relatert til potensielle storulykkeshendelser er bildet likevel sammensatt, og det er vanskelig å trekke en entydig konklusjon basert på tallene fra RNNP. RNNP for 2016 ferdigstilles april 2017.

Antall granskinger varierer fra år til år av ulike årsaker. Hendelsens alvorlighet er det viktigste kriteriet for beslutning om granskning. Det er imidlertid også andre forhold som kan bli utslagsgivende for om vi velger å gjennomføre en granskning. Et viktig forhold som vurderes er potensialet for læring som kan ligge i hendelsen. Hovedmålet med granskning er læring og erfaringsoverføring til industrien. Granskning er dessuten en viktig del av vår tilsynsaktivitet. Totalt har vi i 2016 gransket 8 hendelser:

- *HC lekkasje på Kårstø.*
- *Brønnkontrollhendelse på Visund.*
- *Personskade (person truffet av ståltau) på Goliat.*
- *Personskade (H₂S eksponering) på Sture.*
- *Brønnkontrollhendelse på Songa Endurance (Troll- feltet).*
- *Brann i utstyrsskafet på Statfjord A.*
- *Gasslekkasje (H₂) på Mongstad.*
- *Brann i maskinrom på Scarabeo 5.*

Hvis det skjer en alvorlig hendelse som kan se ut til å være under utvikling vil vi normalt bemanne beredskapssentralen. Dette gjøres først og fremst for å følge opp aktørenes egen håndtering av hendelsen, men også for å bidra med informasjon til det berørte selskapet, til andre myndigheter og til omverden. I 2016 bemannet vi beredskapssentralen som følge av helikopterulykken ved Turøy og brannen i maskinrommet på innretningen Scarabeo 5.

Varsling og bekymringsmelding

Oppfølging av bekymringsmeldinger og varslinger arbeider vi systematisk med. Vi ser en økning fra 20 registrerte bekymringsmeldinger i 2015 til 36 registrerte bekymringsmeldinger i 2016. Vi tar alle bekymringsmeldinger på alvor, og følger opp med tilsyn dersom forholdene tilsier det. Vi fører også tilsyn med arbeidsgivers plikt til å legge forholdene til rette for varsling. Vi vurderer dessuten løpende hvordan vi som tilsyn håndterer varsling og bekymringsmeldinger.

Oppfølging av Statoil

I 2016 har vi ført tilsyn med forbedringsaktiviteter i Statoil hvor vi blant annet har sett på selskapets egen oppfølging av endringsprogrammene STEP, OE og Nye UPN. Vi har vurdert selskapets kontinuerlig forbedring av helse, miljø og sikkerhet og deres bruk av verktøy for risikostyring. Tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning har også vært en viktig del av oppfølgingen. Vedlikeholdsstyring har vært sentralt i vår oppfølging av Statoil i 2016. Dette har vært tema i tilsyn både i drift og i prosjekt.

De fleste hendelsene som vi gransket i 2016 var på Statoil sine innretninger og anlegg. I den forbindelse har vi hatt en rekke møter med Statoil, der de har presentert tiltak både på konsernnivå og i de enkelte enhetene, for å unngå gjentakelse. Statoil vil våren 2017 presentere resultatet av sin pågående gjennomgang av alle alvorlige hendelser de senere årene.

Oppfølging av Eni

I 2016 har vi fulgt opp Goliat-feltet utenfor Hammerfest hvor Eni Norge AS er operatør. Samtykke til å ta i bruk Goliat-innretningen ble gitt i 2016. På tross av et lengre opphold ved verft i Norge enn planlagt, var det mye utestående arbeid da innretningen ble plassert på feltet. Det var også samarbeids- og kommunikasjonsproblemer internt i selskapet. Som en del av vår oppfølgingen ba vi Statoil, som partner i lisensen, om å vurdere innretningen. Vårt vedtak om å gi samtykke til å ta i bruk Goliat var basert på tillit til Eni og Statoils bekreftende tilbakemelding på at Goliat var klar for å settes i drift, og at utestående arbeid var håndterbart og ikke sikkerhetskritisk. Vi har gjennomgående i 2016 hatt tett oppfølging av Goliat ved tilsyn, og vi har fulgt opp bekymringsmeldinger fra ansatte i Eni. Vi gransket dessuten en hendelse med alvorlig personskade på Goliat, og vi har ved to anledninger gitt pålegg til Eni.

Oppfølging av COSLInnovator

Hendelsen på COSLInnovator i 2015 var den første dødsulykken innen vårt ansvarsområde siden 2009. Vi har i 2016 gjennomført gransking for å finne ut hva som førte til hendelsen. Målet med arbeidet har vært å lære for å unngå at slike ulykker skjer igjen. I granskingen avdekket vi svakheter knyttet til hvordan bransjen har vurdert bølgekrefter. I etterkant av granskingen startet DNV GL, i samarbeid med oss og Sdir et arbeid for å tydeliggjøre kravene til hvordan denne type beregninger skal gjøres. Arbeidet resulterte i to nye retningslinjer fra DNV GL, som vi har oppfordret næringen til å bruke.

3.1.1 Sikkerhetsnivået skal opprettholdes og videreutvikles under omstillings- og effektiviseringsprosesser

Å etablere, opprettholde og videreutvikle et høyt sikkerhetsnivå og en god helse, miljø og sikkerhetskultur i petroleumsvirksomheten krever aktiv og kontinuerlig oppfølging fra ledelsen. Gjennom vår hovedprioritering Ledelsesansvar har vi skaffet et bilde av tilstanden i virksomheten i det som angår ledelsesansvar og storulykkerisiko. Ledelse på alle nivå i petroleumsvirksomheten har et særskilt ansvar for å bidra til å redusere risikoen for storulykker. Sentrale tema vi har vært opptatt av i 2016 er selskapets egen oppfølging, gjennomføring av endringsprosesser, kapasitet og kompetanse, kontinuerlig forbedring, læring og arbeidstakermedvirkning.

Vi arrangerte også en topplederkonferanse i 2016 hvor toppledere i industrien ble invitert til å diskutere dagens situasjon og de alvorlige sikkerhetsutfordringene bransjen står ovenfor.

Omstilling og effektiviseringsprosesser

I 2016 har vi hatt oppmerksomhet på rettighetshavernes og selskapsledelsens rolle og prioriteringer når det tas beslutninger om gjennomføring av effektiviseringstiltak. Intensiteten og omfanget i effektiviseringsprosessen varierer avhengig av segment, størrelse, modenhet og aktivitetssportefølje. Omstilling og effektiviseringsprosessene har resultert i aktivitetsreduksjon, nedbemanning i form av oppsigelser, permitteringer og ansettelsesstopp, reduksjon i velferdsgoder, endringer i organisasjon og styringssystem, LEAN-prosesser og bruk av nye løsninger. Felles for alle selskapene er at de forutsetter at det gjennomføres grundige prosesser for endrings- og risikostyring for å sikre at

endringer blir gjennomført på en måte som ikke reduserer helse, miljø og sikkerhetsnivået. Dette bekreftes gjennom våre tilsyn. Flere funn påpeker også mangler knyttet til arbeidstakermedvirkning. Arbeidstakermedvirkning adresseres som et eget punkt under resultatmål 3.2.

Rammebetingelser

For entreprenørene og leverandørene har endringer i markedsforhold, redusert aktivitetsnivå og kostnadsreduksjoner ført til endringer i kontrakter og nedbemanning.

Næringen har arbeidet med standardisering av kontrakter som et tiltak for å redusere kostnader. Vi har i 2016 fulgt opp hvordan rammebetingelser som fremgår av kontraktene legger til rette for en sikkerhets- og arbeidsmiljømessig forsvarlig gjennomføring av oppdraget. Tilsynsaktivitetene har gitt informasjon om hvordan rammebetingelser i kontrakt kan påvirke sikkerhet og arbeidsmiljø. Som eksempel kan nevnes viktigheten av å ha forutsigbarhet i arbeidet og vedlikehold av kompetanse.

3.1.2 Sikkerhetsnivået skal opprettholdes på innretninger og anlegg i senfase.

Sikker senfase har vært en av våre hovedprioriteringer i 2016. Målet med hovedprioriteringen har vært å bidra til at felt, innretninger og anlegg i senfase drives forsvarlig og i samsvar med HMS-regelverket.

Innretninger og tilhørende infrastruktur på norsk sokkel er designet og bygget med en beregnet levetid som normalt ligger i et tidsspenn på 15 til 25 år. Dersom vi legger slike tidsrammer til grunn, vil om lag halvparten av innretningene på norsk sokkel enten være, eller i de nærmeste årene komme i en slik alder. I 2016 mottok vi 4 søknader om forlenget levetid for innretninger på norsk sokkel.

I 2016 har vi lagt særlig vekt på tema som: planlegging og styring på feltnivå, selskapenes styring av vedlikehold, bore- og brønnaktivitet, planlegging, prioritering og gjennomføring av modifikasjoner. Flere hendelser de siste årene har årsaker som kan knyttes til mangelfullt vedlikehold og mangelfull forståelse av samspillet mellom gammelt og nytt utstyr og system. I 2016 har vi også gjennomført en studie som benytter RNNP data for å vurdere om det er målbare sammenhenger mellom indikatorer som for eksempel HMS og aldring eller senfase. RNNP-dataene viser ikke tydelige trender som knytter senfase til endringer i sikkerhetsnivået. Det er likevel indikasjoner på at enkelte typer barrierer, spesielt ventiler, har økt feilfrekvens hos innretninger i senfase.

I de siste fem årene har næringen i større grad funnet mer kostnadseffektive metoder for plugging og permanent forlating av brønner (PPA). Næringen har langt på vei lyktes med å få utviklet og ta i bruk alternative teknikker og materiale til PPA. Vi ser likevel at det er utfordringer med å dokumentere godheten til de nye metodene innenfor PPA, det vil si å sannsynliggjøre tilstrekkelig tetthet i hele brønnens levetid inklusive den tiden brønnen er forlatt.

Arbeidet med hovedprioriteringen sikker senfase har medført at senfase er tatt inn som et sentralt tema i regi av NSOAF (*North Sea Offshore Authority Forum*). Dette har bidratt til erfaringsutveksling mellom myndighetene. Det er også planlagt en tilsynsserie for de deltakende landenes myndigheter i NSOAF hvor Ptil er tilegnet lederansvar.

3.1.3 Sikkerhetskritiske barrierer skal være robuste.

Målet med barrierestyring er å redusere risiko. Barrierestyring har vært en hovedprioritering siden 2009. Gjennom vår oppfølging av næringen i 2016 har vi sett at det fortsatt er relativt store forskjeller mellom aktørene med tanke på forståelse, og etterlevelse av forskriftenes krav til barrierestyring. Undersøkelser av hendelser viser at svikt og svekkelser i barrierer er en gjennomgående årsaksfaktor.

I 2016 har vi gjennomført en oppdatering av «Barrierenotatet». I notatet redegjøres det for det faglige grunnlaget knyttet til styringsforskriften § 5 om barrierer og relaterte regelverkskrav. Dette gjøres ved å sette kravene i regelverket i en tydeligere sammenheng, slik at hensikten med regelverkskravene kommer klarere frem. Notatet innfører ingen nye krav. I tilsyn og granskinger ser vi at selskapene i begrenset grad har identifisert menneskers bidrag i barrierer, og kun satt ytelseskrav til operasjonelle

og organisatoriske barrierelementer. Oppdatert versjonen av "Barrierenotatet" skal publiseres våren 2017.

Vi har også gjennomført fagmøter med ulike selskaper i 2016 for å diskutere deres løsningsforslag om krav til tekniske, operasjonelle og organisatoriske barrierelementer. Det er gjennomført tverrfaglig barrieretilsyn både mot redere og operatørselskaper for å følge opp deres arbeid med å sikre at sikkerhetskritiske barrierer er robuste. Vi har også utarbeidet en egen tilsynsmetode for barrieretilsyn hvor eksempler på ulike storulykkes-scenarier brukes overfor selskapene under tilsynene.

I vår oppfølging av integrerte operasjoner (IO) i 2016 har vi konsentrert oss om løsninger der alle, eller noen funksjoner i kontrollrommet, flyttes til land. Målet har vært å verifisere at implementering av løsninger med kontrollrom på land er forsvarlig og i henhold til regelverket.

3.1.4 Hendelser og tilstander som kan føre til skader på ytre miljø skal forebygges

Ptil skal bidra til at aktørene i petroleumsvirksomheten prioriterer å forebygge hendelser som kan føre til skader på ytre miljø. Forebygging av akutte utslipp følges opp i tilsynet, i trepartsfora og i samarbeidet med andre myndigheter med bakgrunn i blant annet resultater fra RNNP og tilsyn. I 2016 viste resultatene at det fortsatt er behov for oppmerksomheten mot følgende områder:

- Barrierenes effektivitet når det gjelder å forhindre større akutte utslipp av råolje.
- Akutte utslipp av kjemikalier og barrierer som kan forhindre denne type hendelser.
- Forebygging av akutte utslipp i Barentshavet – klargjøre eventuelle områdespesifikke utfordringer og hva som er mer generelle utfordringer.
- Forebygging av akutte utslipp fra havbunnsinnretninger.

Vi ønsker økt bevissthet både internt og eksternt om sammenhenger mellom sikkerhet og arbeidsmiljø, og beskyttelse av ytre miljø. Vi har derfor i 2016 lagt til rette for diskusjon og refleksjon rundt temaet. Det arbeides kontinuerlig for å forbedre RNNP-AU-arbeidet, med spesiell vekt på utnyttelse av tilgjengelige data og informasjon, formidling av resultater, og oppfølging av resultater i tilsynet og ansvarliggjøring av aktørene.

3.1.5 Petroleumsvirksomheten skal ha en effektiv egenbeskyttelse og beredskap mot bevisste anslag.

Vi har gjennom flere tilsynsaktiviteter i 2016 erfart at aktørene i petroleumsnæringen er opptatt av sikring som innsatsområde. Vi har gjennomført tilsyn med selskapenes etterlevelse av Petroleumslovens § 9-3 "*Beredskap mot bevisste anslag*". I tilsynsaktivitetene har vi fokusert på hele logistikkjeden, hvor vi har ført tilsyn med forsyningsbaser, helikoptertransport og offshore-installasjoner. I tillegg har vi ført tilsyn med selskapenes informasjonssikkerhet, herunder sikring av styringssystemer. Vi har også gjennomført flere kompetansehevende tiltak internt og i samarbeid med næringen, herunder en fagdag om sikring. Vi samarbeider også med nasjonale og internasjonale myndigheter om sikring gjennom blant annet deltakelse i fagforum fysisk sikring. I det videre arbeidet vil IKT- sikkerhet være et sentralt område vi må fokusere videre på.

3.1.6 Livbåter i norsk petroleumsvirksomhet skal være sikre

Etter at det i 2005 ble avdekket mangler ved livbåter på norsk sokkel er det gjort mye for å styrke kunnskapen på området og bedre tilstanden på livbåtene. Det er selskapene som skal sørge for at livbåter på norsk sokkel tilfredsstiller regelverkets krav om at alle til enhver tid skal kunne evakueres på en sikker måte.

I 2016 har vi utarbeidet en strategi for tilsyn med evakueringsløsninger. I strategien ble det identifisert sentrale elementer for å styrke det faglige og klarlegge det juridiske grunnlaget for tilsyn mot evakueringsmidler. Forventningen er at myndighetene, næringen og arbeidstakersiden aktivt samarbeider for å nå målet om et forbedret nivå for evakuering.

3.1.7 Samlede resultater & effekter for resultatmål 3.1

Gode indikatorer på utviklingen får vi gjennom RNNP-tall og oversikt over personskader og andre uønskede hendelser. Vi vurderer det slik at størst effekt oppnås gjennom systematisk innsats over flere år og at dette ikke er en effekt av tilsynets innsats alene. Det er likevel grunn til å tro at vår myndighetsutøvelse har hatt, og har en vesentlig rolle i de langsiktige forbedringene som er oppnådd, men også i å opprettholde og videreutvikle sikkerheten i virksomheten.

Overordnet ser vi at effekten av vårt arbeid under resultatmål 3.1 er at våre prioriteringer og oppfølging av disse får stor oppmerksomhet i næringen, og legger føringer for den enkelte aktørs prioriteringer innenfor storulykkerisiko. Nedenfor følger en kvalitativ vurdering av effekter av våre prioriteringer og aktiviteter under resultatmål 3.1

I arbeidet med **gransking, varsling og bekymringsmeldinger** har vi oppnådd følgende effekter:

- Resultater av våre granskinger har bidratt til erfaringsoverføring og læring. Vi får tilbakemeldinger om at rapportene leses og gjennomgås av selskapene.
- Økt kunnskap internt, og forbedret interne systemer for håndtering av bekymringsmeldinger og varslinger.
- Berørte selskap har iverksatt forbedringstiltak på grunnlag av vår oppfølging.

For hovedprioriteringen **Ledelsesansvar** har vi oppnådd følgende effekt av gjennomførte aktiviteter:

- Økt bevissthet hos ledelsen i selskapene om egen rolle og ansvar når det gjelder opprettholdelse og videreutvikling av sikkerhets- og arbeidsmiljønivå i forbindelse med effektiviserings- og omstillingsprosesser.
- Økt oppmerksomhet på storulykkerisiko og engasjement i næringen.
- I oppfølging av selskapene (eksempelvis Statoil og Eni) ser vi effekt i form av økt kunnskap om myndighetskrav, viktigheten av arbeidstakermedvirkning og ledelsesoppmerksomhet om sentrale utfordringer i virksomheten.
- Topplederkonferansen bidro til forankring av felles forpliktelse til å snu en negativ utvikling.

Innenfor **omstilling og effektiviseringsprosesser** ser vi effekt i form av:

- Økt bevisstgjøring gjennom tilsynsaktivitet hvor vi har utfordret selskapene til å gjennomføre egenvurderinger som omhandler det å være i stand til å avdekke svakheter i risikostyring, egenoppfølging og arbeidstakermedvirkning knyttet til selskapets endringsprosesser.
- Selskapene som det har vært gjennomført tilsyn med har, der det har vært relevant, opprettet partssammensatte grupper for å analysere positiv og negativ risikoer som følge av endringene.
- Økt kunnskap og bevissthet om rammebetingelsenes betydning i helse, miljø og sikkerhetsarbeidet.

På området felt, innretninger og anlegg i **Senfase** har vi oppnådd følgende effekt av gjennomførte aktiviteter:

- Økt bevissthet og oppmerksomhet knyttet til aktørs utfordringer i senfase.
- Opparbeidet ny kunnskap og videreutviklet forståelsen av hvordan selskapene planlegger og styrer for å møte utfordringene i senfase.
- Kompetanseutvikling internt i Ptil og eksternt i næringen om senfaseutfordringer.

For hovedprioriteringen **Barrierer** har vi oppnådd følgende effekt av gjennomførte aktiviteter:

- Økt oppmerksomhet og mer kunnskap om barrierer og barrierestyring internt og i næringen.
- Som en oppfølging av barrierenotatet har næringen selv tatt initiativ til å videreutvikle selskapsinterne dokument i samsvar med krav i regelverket og utdypinger i barrierenotatet.
- Videreutvikling av regelverket basert på erfaringer fra tilsyn.

På området **Ytre miljø** og **Nordområdene** har vi oppnådd følgende effekt av gjennomførte aktiviteter:

- Økt bevissthet om, og bedre bruk av RNNP-AU-resultater.
- Kunnskapsutvikling om de sikkerhets- og arbeidsmiljømessige utfordringer ved aktiviteten i nordområdene.

Innenfor området **Sikkerhet og beredskap knyttet til bevisste anslag og terror** har vi oppnådd følgende effekt av gjennomførte aktiviteter:

- Økt bevissthet omkring arbeidet med sikring
- Økt tverrfaglig samarbeid med andre myndigheter om tilsvarende utfordringer.

På oppfølging av **evakueringsløsninger** har vi oppnådd følgende effekter:

- Økt oppmerksomhet og bevisstgjøring av de enkeltes ansvar i å ha sikre evakueringsløsninger.
- Økt kunnskap i næringen om tilstanden på livbåtene og videreutvikling av livbåtene.

3.2 Arbeidslivet skal være seriøst og trygt

Vi legger stor vekt på å følge opp og påse at næringen samlet, og de enkelte aktører fremmer et seriøst, og trygt arbeidsliv. Partssamarbeid og arbeidstakermedvirkning utgjør en sentral del av måloppnåelsen i dette arbeidet. Selskapene skal arbeide systematisk for å forebygge arbeidsrelaterte sykdommer, skader og ulykker og samtidig bekjempe useriøsitet og kriminalitet i arbeidslivet. Vi følger opp at selskapene ivaretar denne målsetningen og at det arbeides med å fremme inkludering.

3.2.1 Risikoutsatte arbeidstakere skal ha et fullt forsvarlig arbeidsmiljø

Risikoutsatte grupper (RUG) har vært en av våre hovedprioriteringer fra 2007 til og med 2014. RUG-perspektivet har bidratt til å øke forståelsen om hvordan arbeidsmiljørisiko er ulikt fordelt mellom grupper av ansatte i petroleumsvirksomheten og hvordan rammebetingelser kan påvirke denne risikoen. Risikoutsatte grupper (RUG) var også et viktig tema i oppfølging av arbeidsmiljøstyring i selskapene i 2016. Vi har over tid sett at begrepet har satt seg i næringen og det refereres til RUG i ulike fora også utenfor tre-parts arenaene. Likevel er det forskjeller mellom hvordan risikoutsatte arbeidstakere følges opp av de enkelte selskapene og i ulike deler av næringen.

I 2016 har vi fulgt RUG perspektivet i flere spor. Vi har sett på kjemikaliestyling og benzen spesielt. Vi har gjennomført tilsyn med arbeidsmiljøoppfølging i entreprenørselskap innen sektorer som kran og løft-, ISO-, boreentreprenørs- og forpleiningspersonell. Vi har også sett på personell som har mye aktivitet utendørs på innretninger i Barentshavet og vurdert medvirkning i arbeidsmiljøstyringen i ulike deler av operatør og entreprenørkjeden. Vi har sett på rammebetingelsers betydning for enkelte gruppers risiko og sett på arbeidsmiljøstyring hos nye aktører som kommer inn i petroleumsnæringen. Samarbeid mellom selskapene om utvikling av verktøy og beste praksis i oppfølging av risikoutsatte grupper er begrenset. Vi ser derfor fremdeles behov for å bidra på ulike seminar og arenaer med våre erfaringer i arbeidet med RUG.

Arbeidstakermedvirkning

I dagens situasjon med nedbemanning og effektivisering ser vi økt press på partsamarbeidet.

I 2016 har vi ført tilsyn med tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning med hovedvekt på verneombuds- og Arbeidsmiljøutvalg (AMU)-arbeid. Vi avdekker stor variasjon i tilrettelegging for medvirkning i selskapene, og hovedutfordringene er:

- For sen involvering i saker som er av betydning for HMS.
- For liten tid til verneombudsarbeid.
- Manglende kurs og opplæring av verneombud.
- Feil sammensetning av AMU.
- AMU fungerer mer som informasjonsorgan, enn som et aktivt organ for utvikling av HMS

På bakgrunn av tilsynserfaringer, henvendelser og annen informasjon fra de siste ti årene har vi utarbeide en samlerapport om tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning i petroleumsvirksomheten. Det er fremdeles behov for å ha fokus på partsamarbeid. Partssamarbeid vil derfor inngå i vårt Hovedtema 2017 «Trenden skal snus».

Støy

I 2016 har vi prioritert tilsyn med aktørenes eget arbeid for å forebygge støyskader i tråd med langsiktig strategi for oppfølging av støy i næringen. Vi har blant annet gjennomført tilsynsaktiviteter med tema forebygging av støyskader i tidligfase av utbyggingsprosjekter. I driftsfasen har vi rettet oppmerksomheten mot selskapenes evne til identifisere risiko og iverksette tekniske tiltak for støyreduksjon. Vår erfaring er at støy er et større problem på eldre enn på nyere innretninger. Videre har vi i 2016 deltatt i revisjon av NORSOK- standard S002 som spesielt på støyområdet har lagt grunnlag for gode designløsninger. I søknader om levetidsforlengelse følger vi opp selskapenes planer om å forbedre støyforhold.

I RNNP-arbeidet i 2016 gjennomført vi en metodisk gjennomgang av arbeidsmiljøindikatorerne på støy, ergonomi og kjemi. Prosessen har vært forankret i de partssammensatte organene i RNNP og selskapenes spesialistmiljøer. De tre arbeidsmiljøindikatorerne skal videreutvikles slik at de får samme tilnærming og format, og samsvarer bedre med de øvrige RNNP-indikatorerne.

Bemannende undervannsoperasjoner (Dykking)

Dykking følges opp av to samarbeidene myndigheter innenfor sine respektive ansvarsområder. Ptil ivaretar sikkerhet og arbeidsmiljø mens Helsetilsynet ved Fylkesmannen i Rogaland ivaretar helseaspekter som følger av helselovgivningen. I 2016 har arbeidet knyttet til Statoils søknad om samtykke for bemannede undervannsoperasjoner til 225 meter vært spesielt omfattende. Vi har i 2016 gjennomført dialogmøter med Arbeidstilsynet om dykking for å bistå med vår tilsynserfaring. Det er også satt i gang arbeid med å forberede inkludering av dykkepersonell i RNNPs to-årlege spørreundersøkelse. Arbeidet ble sluttført i 2016 og ventes å kunne tas i bruk av selskapene i løpet av 2017.

3.2.2 Arbeidsmiljøet i kaldt klima skal være fullt forsvarlig

I takt med at petroleumsvirksomheten beveger seg nordover må selskapene utvikle nødvendig kunnskap for å sikre fullt forsvarlig arbeidsmiljø i kaldt klima. Arbeidsmiljøet utfordres på andre måter i nordområdene som følge av klima, polare lavtrykk, drivis, snø, store avstander og beredskap og nødevakuering. Gjennom vår hovedprioritering **Nord** vektlegger vi næringens oppfølging av arbeidsmiljø i kaldt klima. Vi følger også opp aktiviteter operatører har i nord gjennom blant annet oppfølging av Goliat-prosjektet og gjennom vår saksbehandling av samtykkesøknader for boreoperasjoner.

I 2016 gjennomførte vi også tilsyn på fast innretning i Barentshavet. Funn fra tilsynet viser at det fremdeles er store ulikheter i hvordan aktuelle utfordringer i vinterhalvåret og operasjonelle tiltak gjøres om bord på forskjellige innretninger. Hvilke grupper som er særlig utsatt for kald klimaproblematikk varierer og vil derfor følges opp gjennom nye tilsyn i 2017. For nærmere informasjon om kunnskapsutvikling i nordområdene se resultatmål 3.3.

3.2.3 Useriøsitet og sosial dumping skal bekjempes

Sosial dumping har tidligere vært et satsingsområde for Ptil og det er fremdeles føringer i tildelingsbrevet på at vi skal følge dette opp. Erfaringene med tilsyn med lønns- og arbeidsforhold på enkelte landanlegg i 2015 viste at det var utfordrende å fastslå hvilke arbeidstakergrupper og hvilke type arbeid som er allmenngjort og hvordan forskrifter skal tolkes. Tolkningstvilen ble forelagt Tariffnemnda og avklart i etterfølgende allmenngjøringsvedtak. De fleste utenlandske arbeidstakere på vårt myndighetsområde på landanlegg jobber innen ISO-fag. Avklaringen fra Tariffnemnda innebærer at denne gruppen utenlandske arbeidstakere ikke er omfattet av forskrift om allmenngjøring for

byggeplasser. Vi ser derfor ikke grunnlag for tilsynsvirksomhet knyttet til allmenngjøring slik situasjonen er nå.

Vi har i løpet av 2016 fulgt med på utviklingen og bruk av innleid arbeidskraft som en del av oppfølgingen av risikoutsatte grupper. I forbindelse med driftsstanser og saksbehandling av arbeidstidsøknader ser vi at det er mye personell inne på anleggene fra ulike utleiebedrifter og utenlandske selskap. Dette er grupper som det er knyttet store utfordringer til når det gjelder oppfølging av arbeidsmiljørisiko. I tilsyn fremgår det at det er flere selskap som har utfordringer med hensyn til opplæring og oppfølging av innleid arbeidskraft. Det vil derfor være behov for at dette adresseres i tilsyn i 2017.

3.2.4 Samlede resultater & effekter for resultatmål 3.2

Det helhetlige HMS-regelverket og de seks felles arbeidsmiljøforskriftene sokkel - land legges til grunn for tilsynet med arbeidsmiljøforhold. Ptil skal bidra til en helhetlig oppfølging av storulykkes- og arbeidsmiljørisiko. Aktivitetene på storulykkes- og arbeidsmiljøområdet inngår ofte som en integrert del av den helhetlige oppfølgingen. Å skille ut enkeltstående effekter av tilsynet med arbeidsmiljøoppfølgingen kan derfor være vanskelig. Her presenteres en samlet måloppnåelse og en kvalitativ vurdering av oppnådde effekter av vår innsats i 2016 på resultatmål 3.2.

I arbeidet med **risikoutsatte grupper** har vi oppnådd følgende effekt av gjennomførte aktiviteter:

- Økt oppmerksomhet og en videreutvikling av systemer knyttet til risikoutsatte grupper i entreprenørbedrifter.
- Kunnskapsinnhenting og erfaringsutveksling i tilsynssammenheng knyttet til helsesisiko ved eksponering av benzen, støy, kjemiske stoffer.
- Vår innsats for å få frem omfang og helsemessige konsekvenser av benzeneksponering, har bidratt til å motivere selskapene til betydelig innsats for å sikre bedre risikostyring.

I arbeidet med **arbeidstakermedvirkning** har vi oppnådd effekt ved:

- Økt bevissthet og kunnskap internt og i næringen knyttet til arbeidstakermedvirkning, AMU, verneombud, dens rolle og ansvar.

I arbeidet med **arbeidsmiljø og kaldt klima** har vi oppnådd følgende effekt av gjennomførte aktiviteter:

- Økt forståelse for og kunnskap om potensiell arbeidsmiljørisiko knyttet til arbeid i kaldt klima.
- Effekt ved forbedret dialog mellom ledelse og arbeidstakere

I arbeidet med **useriøsitet og sosial dumping** har vi oppnådd følgende effekt av gjennomførte aktiviteter:

- Økt bevissthet knyttet til useriøsitet og sosial dumping.
- Klargjøring av regelverket og rammene for myndighetens tilsynsaktiviteter på området.
- Kompetanseutviklende effekt internt ved å samarbeide med Arbeidstilsynet, Politiet og NAV

3.3 Det skal være høy kvalitet på kunnskap om helse, miljø og sikkerhet, samt sikring i petroleumsnæringen

Som tilsyn skal vi bidra til at det blir utviklet nødvendig kunnskap for politikktutforming og forvaltning av eget ansvarsområde. Vi skal bidra til kvalitet på kunnskap om arbeidsmiljøforhold og storulykkesrisiko i sektoren blant annet gjennom å sammenstille og tilrettelegge relevante FOU-resultat. Dette punktet inneholder en oppsummering av utvalgte kunnskapsprosjekt innenfor arbeidsmiljø, arbeidsforhold, arbeidshelse, og sikkerhet som er gjennomført i 2016.

Arbeidsmiljørisiko

Som et bidrag for å fremme arbeidsevne og helse innen næringen har vi i 2016 innhentet, sammenstilt og formidlet kunnskap om eksponering for arbeidsmiljøfaktorer som kan lede til alvorlige helseutfall, blant annet benzeneksponering og støy. I dette arbeidet har vi hatt kontakt og informasjonsutveksling med STAMI.

I 2016 har vi hatt fokus på hvordan trender i arbeidslivet og petroleumssektoren knyttet til effektivisering, høy endringstakt, nedbemanningsprosesser og nye arbeidsformer kan føre til usikkerhet og forringing av psykososiale forhold og medføre negative konsekvenser for HMS. Vi har hatt flere fagmøter med STAMI sitt fagmiljø innen psykososialt arbeidsmiljø for belyse disse problemstillingene. Det er også satt i gang en egen RNNP-studie for å undersøke mulige sammenhenger mellom endringsprosesser knyttet til nedbemanning og omorganiseringer og mulige mellomliggende psykososiale forhold og negative utfall som arbeidsulykker og helseplager. Studien gjennomføres av STAMI og publiseres i 2017.

I 2016 har vi samarbeidet med Arbeidstilsynet om ergonomi og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer for å videreutvikle våre tilsyn med dette som tema. IRIS har gjennomført en analyse av data fra RNNP-spørreundersøkelse i 2016, hvor hensikten var å se på forekomst av muskel- og skjelettplager for ulike grupper, og utvikling over tid. I samarbeid med STAMI og forskningsmiljøet ved avdeling for belastningskade ved Högskolan i Gävle har vi hatt et seminar hvor styring av risiko for utvikling av muskel- og skjelettplager var tema.

Arbeidstid

I 2016 har vi mottatt flere bekymringsmeldinger der uforutsigbar arbeidstid og mulighetene for restitusjon og hvile er berørt. Det meldes om at dette skyldes endringer i kontrakter for ulike entreprenørgrupper, og hvor færre skal gjøre mer på kortere tid, eller ved at arbeidet konsentreres i mer intensive arbeidsperioder. De ansatte opplever i mindre grad enn tidligere forutsigbarhet knyttet til når, hvor, og hvor lenge de skal arbeide. På bakgrunn av dette har vi styrket vårt samarbeid med Arbeidstilsynet hvor felles forståelse og behandling av søknader i forbindelse med endringer i AML har vært tema. Med utgangspunkt i spørreskjemaundersøkelsen i RNNP 2015, har vi i 2016 utarbeidet oversikter over ulike grupper av ansattes arbeidstidsordninger på land og offshore, og over tid.

Storulykkesrisiko

Boring og brønn

I 2016 har vi innhentet kunnskap om nye boremetoder. Dette har forbedret vår evne til å vurdere hendelser, søknader om samtykker, organisatoriske forhold, presentasjon av aktørenes ulike tekniske og operasjonelle løsninger og risikovurderinger for ulike prosjekter. Det er en økning i bruk av flere forskjellige trykbalanserte boremetoder på norsk sokkel. Vi har i 2016 innhentet kunnskap fra hendelser og selskaper i Norge, og internasjonalt via fagfora om trykbalanserte boremetoder. I samarbeid med OD startet vi et arbeid i 2015 med å forbedre innrapportering på status av brønner for å kunne gi en bedre oversikt over midlertidig og permanent forlatte brønner på norsk sokkel. I 2016 har vi innhentet nye data for å få en oversikt over antall midlertid forlatte brønner på norsk sokkel. Resultatene fra undersøkelsen viste at det er færre brønner som er midlertidig forlatt i 2016 enn det var i 2013. Tallene viser størst nedgang for havbunnsbrønner. Formålet med arbeidet har vært å få økt oppmerksomhet i næringen på plugging og forlating av brønner og økt forståelse av krav i regelverket.

Bølger i dekk

I 2016 fikk temaet bølger i dekk stor oppmerksomhet grunnet hendelsen på COSLInnovator i 2015 hvor en person omkom. I 2016 har det vært behov for å innhente kunnskap om, og få en bedre forståelse av bølgelaster og deres påvirkning på konstruksjoner. Gjennom dette arbeidet har vi fått bedre forståelse internt for analysemetodene som næringen anvender. Bølger i dekk var også hovedtema på Konstruksjonsdagen vi arrangerte i 2016.

Brann- og eksplosjonsrisiko

På bakgrunn av erfaringer fra tilsyn har det vist seg at aktørene definerer verste brann som beskrevet i innretningsforskriften § 33 "*Nødavstengingssystemer*" ulikt. Det ble i 2016 igangsatt et eget prosjekt for å få mer informasjon om hvordan dette kravet etterleveres. Prosjektet ble ledet av Sintef. Resultatet viser at det er behov for ytterligere klargjøring av hvordan kravet skal forstås.

Nytt risikobegrep

I 2016 lanserte vi det nye risikobegrepet på våre nettsider, og ga ut et notat om «Risikobegrepet i petroleumsvirksomheten». Notatet utdyper og forklarer risikobegrepet og risikostyring. I risikobegrepet er det to sentrale aspekter som henger sammen; konsekvenser av virksomheten og usikkerhet.

Indikatorprosjektet

Hovedmålet med Indikatorprosjektet i 2016 har vært å bidra til kunnskapsutvikling internt og eksternt om HMS-indikatorer for å bedre kunne forstå og vurdere prosesser rundt etablering, anvendelse og tolkning av sentrale indikatorer som brukes i næringen. Vi har ferdigstilt og publisert heftet «*Indikatorblues*» som er presentert på nasjonale og internasjonale konferanser i løpet av året.

Nordområdene

I 2016 har vi arbeidet med flere kunnskapsprosjekter rettet mot utfordringer i nordområdene. Vi ble tildelt midler fra ASD og Utenriksdepartementet (UD) for å bidra til kunnskapsutvikling. Vi har innhentet kunnskap om: samtidige operasjoner, egnede boreinnretninger, utfordringer med hensyn til is og snø nord for 73°Nord, arbeidsmiljø og menneskelig yteevne, alternativ personelltransport og evakueringsløsninger, konstruksjonssikkerhet og vinterisering i nordområdene. De tre prosjektene; samtidige operasjoner, alternative personelltransport - og evakueringsløsninger og vinterisering er ferdigstilt i 2016. Rapportene er gjort tilgjengelige for aktørene i petroleumsvirksomheten i 2017.

Dokumentasjonsprosjektet

Vi igangsatte et eget prosjekt i 2015 hvor målet var å sette et kritisk blikk på dokumentasjonsmengden i industrien. På bakgrunn av dokumentasjonsprosjektet har næringen selv igangsatt arbeid med å redusere mengden dokumentasjon ved standardiseringstiltak og gjennomgang av selskapsspesifikke krav. I 2016 har vi fulgt opp initiativet fra næringen, vurdert krav til dokumentasjon i regelverket og anbefalt eventuelle tiltak til endring. Rapporten ble presentert i 2016 for bransjeforeninger og fagforeninger.

Forskning og utvikling (FoU)

Det er etablert en tverrfaglig gruppe internt innen FoU som skal bistå i arbeidet med å skaffe oversikt over relevante aktiviteter, utfordringer og utviklingstrekk innen vårt ansvarsområde. I 2016 har vi bidratt til utarbeidelse av et kunnskapsgrunnlag for en videreført FoU-satsning for å redusere storulykkes- og arbeidsmiljørisiko i petroleumsvirksomheten - Petromaks 2–HMS. Vi er også representert i kompetansegruppen i Petromaks 2 og har bidratt til å definere temaer hvor det er behov for FoU aktivitet. Vi gir også innspill til og bistår i prosjektvurderinger til NFR Petromaks og Petromaks-HMS, og gir kommentarer til OG21 (*Norges teknologistrategi for petroleumssektoren*) strategien. I tillegg har vi hatt møter med ASD hvor vi har gitt innspill om FoU behov 2016.

Sikring

I 2016 har vi gjennom deltakelse på relevante konferanser og kurs fått kunnskap om sikringsrelaterte utfordringer, som f.eks. metode-, trussel- og barriereetablering. Vi har arrangert en egen fagdag om sikring som har bidratt til erfaringsoverføring til næringen om temaet.

3.3.1 Samlede resultater & effekter for resultatmål 3.3

Vår rolle omfatter å være et kompetanseorgan utad overfor sektoren, andre myndigheter og for allmennheten. Vi har en viktig rolle i å videreformidle erfaringer og kunnskap basert på eget tilsyn og gransking av hendelser, erfaringer fra andre lands sokler og generell kunnskapsutviklingen i næringen. Her presenteres en samlet måloppnåelse og en kvalitativ vurdering av effekter av vår innsats i 2016:

- Økt kunnskap om risikoforhold og erfaringsoverføring mellom næringen og myndighetene om sikkerhetsrelaterte utfordringer, eks i nordområdene, dokumentasjonsprosjektet, sikring, risikobegrep.
- Bidratt til styrking av samarbeidsarenaer mellom selskaper med felles problemstillinger.
- God plattform for videre samarbeid mellom henholdsvis Arbeidstilsynet, Ptil og STAMI innen tema som eksempelvis støy, benzeneksponering, ergonomi, muskel og skjelettplager og behandling av søknader knyttet til arbeidstid.
- Samarbeid med andre etater og akademia bidrar til effekt i form av økt kunnskapsutvikling innen sentrale tema.
- Økt kunnskap om storulykkerisiko, eks bølger i dekk, brann og eksplosjonsrisiko.

3.4 Petroleumsregelverket skal bidra til at målene for helse, miljø og sikkerhet nås

Ptil skal videreutvikle et helhetlig HMS-regelverket for petroleumsvirksomheten i nær dialog med partene i arbeidslivet og departementet. Involvering av partene i Regelverksforum (RF) er en grunnleggende forutsetning for etterlevelse og videreutvikling av regelverket. I 2016 har vi hatt fem møter i RF, ett mer enn tidligere år, som følge av et ekstraordinært møte hvor partene diskuterte fremtidig regulering. Målet var å bygge felles kompetanse om regelversmodellen, få frem partenes innspill til fremtidig regulering på et strategisk nivå og å styrke samarbeidet og relasjonene i RF.

Våre forslag til regelverksendringer kommer i hovedsak som følge av læring fra hendelser og behov for oppdatering i henhold til utvikling av teknologi og metoder for gjennomføring av virksomheten. Partene i RF ble i desember 2016 invitert til å gi innspill til videreutvikling av regelverket både på Miljødirektoratets, Helsemyndighetenes og Petroleumstilsynets område. Innspillene, sammen med interne bidrag, dannet grunnlag for endringene som ble sendt på høring, og med enkelte tilpasninger fastsatt, av Miljødirektoratet og Petroleumstilsynet med virkning fra 1. januar 2017. I tillegg er Strålevernet foreslått som ny tilsynsetat etter regelverket, og vi avventer fastsettelse av endringene som gjenspeiler dette i rammeforskriften.

Vi har i 2016 utarbeidet en rapport om regelverket og omfang og bruk av flerbruksfartøy i norsk petroleumsvirksomhet for departementet. Rapporten gir en oversikt og et grunnlag for eventuelt videre arbeid og politiske beslutninger på dette området.

Standardiseringsarbeid

I 2016 har vi prioritert å følge opp relevant nasjonalt og internasjonalt standardiseringsarbeid. Vi igangsatte i 2015 arbeidet med å revidere vår strategi for standardisering, som vi har ferdigstilt i 2016. Standardiseringsstrategien er presentert for Norsk olje og gass, og skal danne grunnlag for tilsynets videre arbeid og prioriteringer innen området.

EU/ EØS relaterte aktiviteter

Vi har i 2016 fulgt opp det harmoniserte EØS-produktregelverket i samarbeid med andre nasjonale og internasjonale myndigheter i Europa. I samarbeid med Arbeidstilsynet har vi hatt en kampanje rettet mot løfteutstyr for å få oversikt over tilstanden i markedet. Vi har også ledet en arbeidsgruppe under Administrative Cooperation (ADCO) som utarbeider en veiledning om markedsovervåking som omfatter produkter under EØS-vareloven. Vi samarbeider med Mdir, Arbeidstilsynet, Mattilsynet og DSB om dokumentasjon og forebygging på kjemikalier, spesielt i arbeid med implementering av EUs regelverk for kjemikalier, REACH og CLP. Vi deltar også i Samarbeidsforum for offshorekjemikalier (SKIM) som består av representanter fra selskapene i næringen, Mdir og oss. I samarbeid med Arbeidstilsynet og STAMI deltar vi i arbeidet med videreutvikling av eksponeringsdatabasen EXPO.

3.4.1 Samlede resultater & effekter for resultatmål 3.4

For å følge opp at petroleumsvirksomheten holder et høyt nivå for helse, miljø og sikkerhet er det viktig at det videreutvikles et helhetlig regelverk i tråd med kunnskapsutviklingen i næringen, og at regelverksutviklingen skjer i samarbeid med arbeidslivets parter og samarbeidende myndigheter. I vårt arbeid med regelverksutvikling har vi lagt vekt på å utforme et regelverk som er tilpasset petroleumsvirksomheten, som understøtter myndighetenes oppfølging, og som gir aktørene i petroleumssektoren så langt det er mulig, hensiktsmessig valgfrihet når det gjelder løsninger på detaljnivå. Videre legges det vekt på å plassere tydelig ansvar og rettigheter. Vi vurderer det slik at størst effekt oppnås gjennom systematisk innsats over flere år i et konstruktivt samarbeid i Regelverksforum. I denne delen presenteres en samlet måloppnåelse og en kvalitativ vurdering av oppnådde effekter av vår innsats i 2016 under resultatmål 3.4:

- Regelverkssamarbeidet mellom HMS-myndighetene i petroleumsvirksomheten har hatt effekt i form av mer enhetlige krav til styring av virksomheten, delvis samordning av krav til rapportering, koordinering av søknadsprosesser og tilsyn, og synliggjøring av grenseflatene mellom områdene helse, miljø og sikkerhet. Denne helhetlige oppfølgingen gir også effekt i selskapenes

forebyggende arbeid og til myndighetenes situasjonsforståelse, samtidig som det gir kostnadseffektive løsninger både for selskaper og myndigheter.

- Kontinuerlig oppmerksomhet og arbeid med regelverket bidrar også til generell økt kunnskap om, og kjennskap til regelverket, blant annet gjennom Regelverksforums arbeid.
- Myndighetene får økt kjennskap til forhold av betydning for helse, miljø og sikkerhet i virksomheten, og kan innarbeide denne informasjonen i sitt tilsyns- og regelverksarbeid.

3.5 Petroleumsilsynet skal opptre forutsigbart og enhetlig overfor virksomhetene og kontinuerlig arbeide for å ha tillit og troverdighet i offentligheten

Vi er avhengig av at samfunnet, næringen og partene har tillit til oss. Det er viktig at aktørene har tillit til at vi behandler informasjon fra virksomheten på en forsvarlig måte, og demonstrerer likebehandling og forutsigbarhet i saksbehandlingen og i utøvelse av aktivitetene innen vårt faglig ansvarsområde. I dette ligger det at vi skal ha systemer for å sikre enhetlig opptreden overfor virksomheten og at vi ivaretar krav om habilitet og integritet, at vi har faglig kompetanse som speiler næringens HMS- utfordringer, og at vi bidrar med informasjon og kunnskapsformidling til næringen.

Prosedyrer og rutiner

Vi har prosedyrer og rutiner i vår saksbehandlingen og ved utøvelse av andre oppgaver, herunder juridisk kvalitetskontroll og krav til habilitet. For å ivareta allmennhetens tillit er vi bevisst på at interne forhold i organisasjonen ikke kommer i konflikt med tilsynets samfunnsoppdrag. En annen viktig del av vårt arbeid er å være tydelig og korrekt i bruk av virkemidler overfor virksomhetene vi fører tilsyn med. I vårt styrende dokument «Virkemiddelhåndboken» redegjøres det for hvilke virkemidler vi har til rådighet, og hvordan disse skal brukes i henhold til krav i forvaltningsloven.

Kompetanseutvikling

Hurtige endringer og konjunktursvingninger gir utfordringer til hvordan myndighetene skal kunne videreutvikle kompetanse for å følge opp en teknologisk og kompleks industrivirksomhet i stadig endring. Vi har derfor behov for kompetanse innen ulike disipliner, og er avhengig av at de ansatte utvikler og innehar nødvendig myndighetskompetanse og rolleforståelse. For å ivareta vårt forvaltningsansvar har vi kompetanse som et eget strategisk satsingsområde internt. Formålet er å videreutvikle og bygge kompetanse for å møte langsiktige trender og utviklingstrekk i næringen. Vi har også en egen kompetanseskole som forestår arrangementer av kurs og opplæringsaktiviteter. I 2016 hadde vi 24 kurs med varierende tematisk innhold. Vi samarbeider også med Universitetet i Stavanger og andre FoU-virksomheter for å videreutvikle kompetanserettede tiltak. I 2016 deltok åtte av våre ansatte i den erfaringsbaserte masteren "Risikostyring og sikkerhetsledelse" i regi av UiS.

Informasjon og kunnskapsformidling

Vårt nettsted ptil.no benyttes strategisk til informasjons- og kunnskapsformidling til næringen. Nettstedet gir en oversikt over lenker til regelverk, tilsyn, herunder alle rapporter fra revisjoner og verifikasjoner, SUT, granskinger, samtykker, pålegg og likelydende brev. Nettstedet omtaler også sentrale tema som HMS-styring og ledelse, storulykker, arbeidsmiljø, ytre miljø, og annen relevant informasjon om oss. Våre årlige hovedprioriteringer er også å finne på Ptil.no.

Vi utgir publikasjonen Sikkerhet - Status og Signaler som kan betraktes som vår årlige oppsummering til næringen og andre interesserte. I tillegg publiserer vi rapporten Risikonivå i Norsk Petroleumsvirksomhet (RNNP), og utgir et tilleggsskrift om sikkerhet; "Dialog". Formålet med dette tidsskriftet har vært å åpne for debatt om noen av de mest aktuelle problemstillingene og utfordringene næringen står overfor på sikkerhetsområdet.

Videreutvikling av nettløsninger og publisering av informasjon er en kontinuerlig oppgave som vi anser for å være svært viktig for å ivareta behovet for åpenhet og forutsigbarhet i etatens myndighetsutøvelse. Nye løsninger for å kunne møte nye behov i offentligheten er blitt tilpasset ved at Ptil er å finne på Facebook, Twitter og LinkedIn. I 2016 har vi også etablert en egen fokusgruppe med relevante personer fra næringen for å videreutvikle nettstedet og sikre at behovet hos brukerne blir ivaretatt. Den offentlige interessen for vår virksomhet reflekteres blant annet i antallet krav om dokument-innsyn. I 2016 mottok vi 971 henvendelser med innsynskrav i 5433 journalposter. Det er 1597 flere journalposter enn i 2015.

For å bidra til kunnskapsformidling på helse-, miljø- og sikkerhetsområdet og å informere om vår myndighetsrolle, aktiviteter og prioriteringer, er det viktig at vi deltar med foredrag og presentasjoner på strategisk sentrale arenaer. Mange av våre ledere, fagfolk og andre nøkkelpersoner er også etterspurt som kurs- og foredragsholdere på kurs- og konferanser i Norge og i utlandet.

I 2016 arrangerte vi ti faglige konferanser/ fagdager/ debattmøter. Noen av disse ble avholdt i samarbeid med Arbeidstilsynet, Mdir, Norsk Industri, og andre sentrale aktører i næringen. Formålet har vært å legge til rette for informasjon og erfaringsutveksling. Sentrale tema på disse konferansene har vært:

- *Styring av risiko for utvikling av muskel og skjelettskader.*
- *Permanent plugging av brønner – en HMS utfordring?*
- *Arbeidsseminar om eksponeringsscenarier.*
- *Topplederkonferanse om sikkerhet i petroleumsnæringen.*
- *Samarbeid for en sikker arbeidsplass.*
- *Sikkerhetsforums årskonferanse.*
- *Fagdag om sikring.*
- *HMS-lunsj under ONS2016*
- *Fagdag om konstruksjonssikkerhet.*
- *Debattmøte: Står sikkerheten ved et veiskille?*

3.5.2 Samlede resultater & effekter av resultatmål 3.5

For at vi skal kunne utføre våre oppgaver, er det avgjørende at vi har medarbeidere med relevant fagkompetanse, som kjenner industrien og har erfaring fra denne. Dette bidrar til å heve kvaliteten i arbeidet og bidrar til å skape tillit til vår myndighetsutøvelse. Videre er det viktig at enhver ansatt som fører tilsyn med virksomheten, ikke har en slik tilknytning til tilsynsobjektene at det kan stilles berettiget spørsmål ved deres upartiskhet. Vi vurderer det slik at størst effekt oppnås gjennom systematisk innsats over flere år. I arbeidet med å ha tillit og troverdighet, samt opptre enhetlig i offentligheten ser vi effekt ved:

- Økt oppmerksomhet og bevissthet i Ptil knyttet til prosedyrer og retningslinjer for likebehandling, habilitet, innsyn, virkemiddelbruk og kvalitetssikring.
- Synlighet og transparens av våre aktiviteter gjennom sosiale medier, kurs, konferanse og fagdager bidrar til tillit og troverdighet.
- Deltakelse på kurs og opplæringsaktiviteter gir effekt i form av økt kompetanseheving, erfaringsutveksling og relasjonsbygging.

DEL IV

DEL IV. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

Mål- og resultatstyring er det overordnede styringsprinsipp i staten. I denne delen redegjøres det for hvordan Ptil følger opp disse prinsippene i sin virksomhet.

Som et ledd i Regjeringens ambisjoner om å ha tydelige mål og prioriteringer har departementet i samarbeid med oss tatt initiativ til å redusere antall mål og tydeliggjøre disse. I 2016 har vi også arbeidet med å konkretisere styringsparametere og rapporteringskrav som danner grunnlag for både tildelingsbrev og årsrapport.

Risikostyring i etaten

Vi utarbeider årlig et risikobilde som oversendes departementet som et grunnlag for blant annet tildelingsbrevet. Formålet med det årlige risikobildet er å redegjøre for de mest sentrale risikofaktorene for ikke å nå våre resultatmål, med tilhørende tiltak. Risikobildet utgjør en viktig og del av beslutningsgrunnlaget for planlegging, prioritering og vurdering av hvilke aktiviteter vi gjennomfører for å legge til rette for måloppnåelse.

Ressurs- og aktivitetsstyring

Resultatmål og krav til resultatoppnåelse fremgår av det årlige tildelingsbrevet. Basert på disse, og vår kunnskap om viktige utviklingstrekk i næringen, etablerer vi strategier i et flerårig og langsiktig perspektiv. Strategiarbeidet justeres i forhold til føringer gitt i stortingsmeldingene og av departementet. Dette danner grunnlag for de aktivitetene vi planlegger og gjennomfører. Aktivitetene blir videre konkretisert gjennom den årlige planleggingsprosessen. Den interne planprosessen leder frem til den samlede aktivitetsplanen. Vi har en egen database for planlegging som gir oversikt over planlagte aktiviteter med bemanning og budsjett. Aktivitetene og resultatene følges opp av ledelsen og evalueres internt og gjennom styringsdialogen.

Ptil har etablert systemer for intern oppfølging av ressursbruken. Alle medarbeidere registrerer sin tidsbruk for fastsatte oppgavekategorier. Det vises til årsrapportens del II for ytterligere utdyping og oversikt over ressursbruken.

Internkontroll

I henhold til Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) plikter virksomheter å sørge for systematisk oppfølging av krav i regelverket som stilles til HMS.

Vi har etablert et system for systematisk oppfølging og videreutvikling av HMS i etaten. Målet er å legge til rette for en systematisk oppfølging og videreutvikling av medarbeidere, ledere og lag i samsvar med etatens uttrykte ambisjoner for personal- og organisasjonsutvikling. Vi er også en Inkluderende Arbeidslivsbedrift (IA), og har en rekke helse- og trivselsordninger som trim i arbeidstiden, fadderordning for nyansatte, samt seniorpolitiske tiltak for å sikre et høyt internt HMS-nivå. Vi har et etablert arbeidsmiljøutvalg (AMU) og en verneombudstjeneste som fungerer godt. Vi vil fortsatt ha høy oppmerksomhet på intern effektivisering, kompetanseutvikling og kvalitet, samtidig som vi vil arbeide for å opprettholde det gode arbeidsmiljøet i etaten.

Vi har fastsatt styrende dokumenter som styrer arbeidsprosesser, planlegging, prioritering og gjennomføring av aktiviteter. Formålet med styrende dokumenter er å bidra til, og legge til rette for kvalitet i arbeidsprosesser slik at produkter leveres i henhold til interne og eksterne forventninger.

Styringsdialogen og tildelingsbrevet gir oss forøvrig de føringene som etaten trenger for å ivareta våre oppgaver som er å legge premisser for, og følge opp at aktørene i petroleumsvirksomheten holder et høyt nivå for helse, miljø og sikkerhet og beredskap.

ADMINISTRATIVE FØRINGER – Fellesføring

Brukerundersøkelser

Som et ledd i arbeidet med en enklere hverdag for folk flest ønsker regjeringen å styrke kontakten mellom brukerne og forvaltningen. Av nylig gjennomførte brukerundersøkelser kan kort nevnes:

- I 2013 gjennomførte en ekspertgruppe en evaluering og en vurdering av «Tilsynsstrategi og HMS-regelverk i norsk petroleumsvirksomhet» også omtalt som Engen- rapporten. Det pågår fortsatt et arbeid med å ferdigstille enkelte av tiltakene som ble foreslått i rapporten
- I 2015/2016 har partene i Sikkerhetsforum og Regelverksforum foretatt en evaluering av hvordan disse trepartsarenaene fungerer. Hensikten var å identifisere forbedringstiltak og videreutvikle trepartssamarbeidet. I Regelverksforum ble det gjennomført et eget møte om «Fremtidig Regulering» der partene i RF ble invitert til å diskutere prinsippene som ligger til grunn.
- Som en sentral del av våre tilsynsaktiviteter gjennomfører vi årlig statusmøter med aktører i næringen der det blant annet gis tilbakemeldinger fra selskapene på Ptils arbeid.
- Ptil har i 2016 arbeidet med å utvikle et nytt nettsted, og har i den forbindelse gjennomført en evaluering med innspill fra relevante brukere om hvordan de i framtiden ønsker å bruke ptil.no.

Det foretas for øvrig årlig intern evalueringer av våre granskinger og samlede tilsynsaktiviteter i «Granskingsdagen» og «Revisjonsdagen». Formålet med disse evalueringene er for å få frem lærepunkter og utveksle erfaring for å bedre kunne følge opp og gjennomføre tilsynsaktiviteter.

Samfunnssikkerhet og beredskap

I 2016 har Ptil deltatt på møter med NSM/NorCERT (Nasjonalt cybersikkerhetssenter - Strategisk forum) og PST (Kontaktgruppe for forebygging av terror) for å få en oppdatering av det strategiske trusselbildet, samt tilgang til sikkerhetsgradert informasjon. Vi har også deltatt i spillerstab og som liaison under planlegging og gjennomføring av øvelse Gemini 2016. Det vises for øvrig til resultatmål 3.1.5 for mer informasjon om sikkerhet og beredskap knyttet til bevisste anslag og terror.

I 2016 har vi, som en del av tilsynet, deltatt som observatør på en rekke beredskapsøvelser hvor blant annet sikringshendelser og kriminell handling har vært tema. Vi hadde i 2016 ansvar for den praktiske gjennomføringen av øvelse Myndex. Øvelsesscenario ble utarbeidet av Ptils representanter i spillerstaben i samarbeid med Kystverket. Formålet med øvelsen er å gi grunnlag for eventuelle justeringer av etatenes beredskapsorganisasjon, handlemåter eller samarbeidsavtalen mellom Ptil og Kystverket. Samferdselsdepartementet, ASD og Miljødepartementet var også involvert i øvelsen.

I 2016 deltok vi sammen med ASD og Statens Pensjonskasse (SPK) på øvelsen IKT16. Formålet med øvelsen var å sette Norge i stand til å håndtere et større IKT-angrep som rammet på tvers av sektorer gjennom testing av modellen for nasjonal digital hendelseshåndtering og etablerte rutiner for varsling, samhandling og rapportering ved IKT/Cyber-relaterte hendelser.

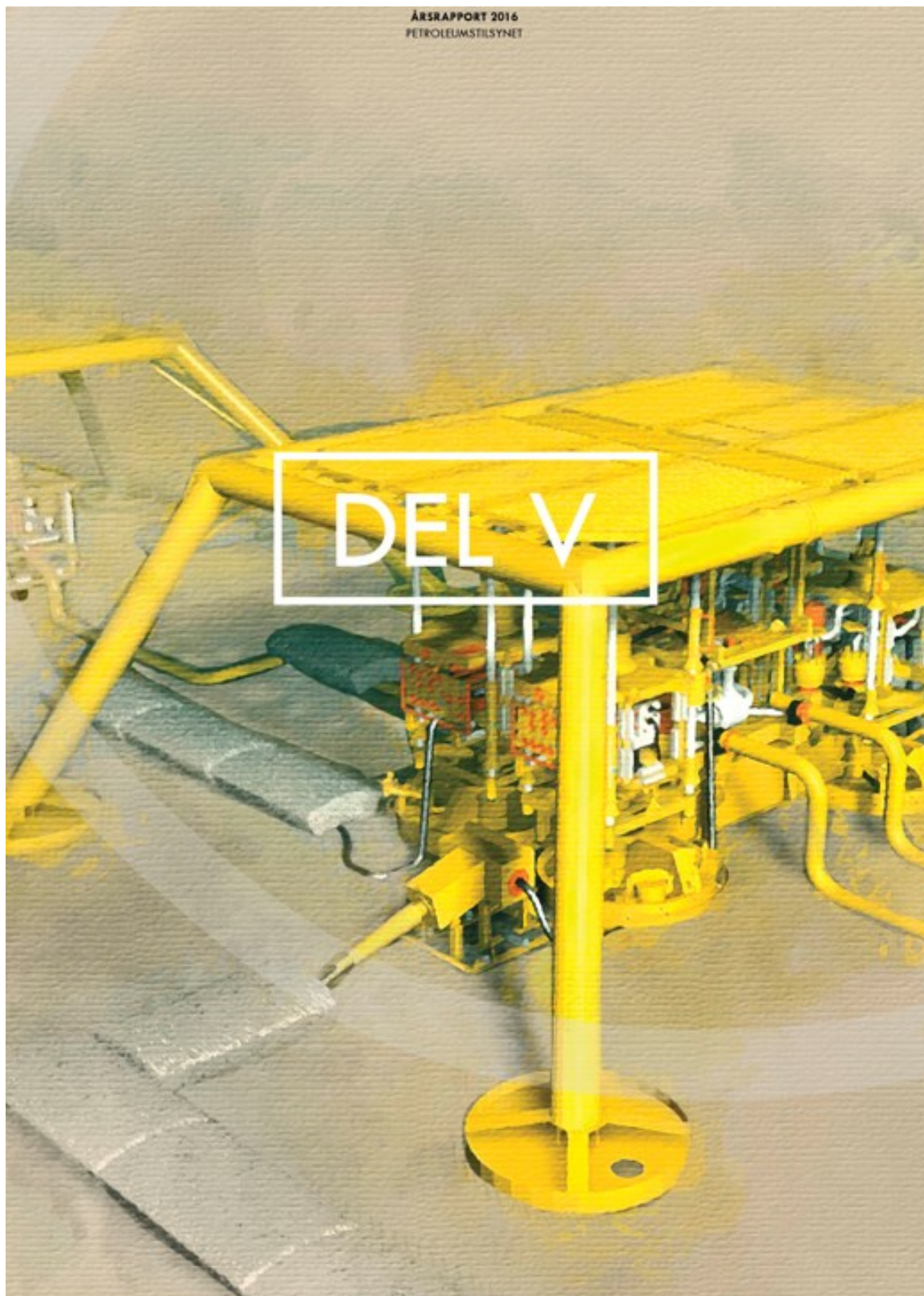
Ptil deltar også som medlem i to nasjonale standardiseringskomiteer og en internasjonal ekspertgruppe i ISO som har fokus på samfunnssikkerhet. Dette arbeidet vil videreføres i 2017. Ptil har i tillegg til egen deltakelse i ekspertgruppene, støttet Standard Norge med finansiering til standardiseringsarbeid innen samfunnssikkerhet.

Oppfølging av Riksrevisjonen

I 2015-2016 gjennomførte Riksrevisjonen en revisjon av Ptils styringssystem for informasjonssikkerhet og sikkerhetstiltak på utvalgte områder. Målet med revisjonen var å kontrollere om Ptil har et styringssystem for informasjonssikkerhet i samsvar med Forvaltningsforskriften § 15 og basert på

anerkjente standarder som en del av virksomhetens internkontroll. Revisjonen viser at vi i hovedsak har etablerte styringssystemer for informasjonssikkerhet som samsvarer med forskrifter og anerkjente standarder.

Riksrevisjonen har også gjennomført revisjon av vår økonomiforvaltning og våre internkontrollsystemer i 2016. «Reglement for økonomistyring i staten» med tilhørende «Bestemmelser om økonomistyring i staten» gir, sammen med «Økonomiinstruks for Petroleumstilsynet og Intern økonomiinstruks», de overordnede føringer for økonomiforvaltningen og i styringen av Ptil. Basert på disse føringene og de statlige regnskapsstandardene (SRS'ene) har vi utarbeidet detaljerte prosess- og rutinebeskrivelser som danner grunnlag for vår økonomiforvaltning og internkontroll. Ptils budsjett disponeringer og regnskaper, herunder kontantregnskapet og virksomhetsregnskapet som er basert på SRS'ene, revideres årlig av Riksrevisjonen. Riksrevisjonen har ikke hatt noen merknader til våre regnskaper og budsjett disponeringer i 2016.

DEL V. VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER

I de nærmeste årene vil petroleumsvirksomheten fortsatt være preget av behovet for effektivisering og kostnadsreduksjon for å sikre en bærekraftig utvikling. Tiltak som allerede er iverksatt og nye framtidige tiltak på dette området representerer både muligheter og trusler for en videre positiv utvikling på HMS- området.

Det er Regjeringens målsetting at petroleumsvirksomheten skal være verdensledende på helse, miljø og sikkerhet. For å oppnå dette er det viktig å legge til rette for læring og sørge for kontinuerlig forbedring også i tider preget av omfattende omstillinger for å effektivisere og redusere kostnader. Det forutsetter at helse-, miljø og sikkerhetskonsekvenser for alle involverte aktører er en viktig og integrert del av alle beslutninger som treffes av næringen. Utviklingen i HMS-nivået i virksomheten må overvåkes og følges opp av alle aktørene, slik at forebyggende og korrigerende tiltak kan iverksettes.

Tid for taktskifte - «Trenden skal snus»

2016 har vært preget av omstilling og økt krav til effektivisering. Det er gjennomført nedbemanninger i flere selskap og vi observerer at partsamarbeidet settes under press. Robuste løsninger utfordres og antall bekymringsmeldinger rapportert til oss har økt i omfang. Alvorlige hendelser og ulykker har også preget 2016 i norsk petroleumsvirksomhet. Presset øker, og sikkerhetsutviklingen på flere områder går i feil retning. **Budskapet for 2017 er: «Trenden skal snus» – med Ptil som pådriver og næringen som utøver.**

Tilsynets ambisiøse mål for 2017 vil kreve omfattende dugnadsinnsats fra hele bransjen. Arbeidet med «Trenden skal snus» vil primært konsentrere seg om tre grunnleggende sider av det norske sikkerhetsregimet: **partsamarbeid, standardisering, og robusthet.**

Trepartssamarbeidet trekkes ofte frem som en forutsetning for sikkerheten i norsk petroleumsvirksomhet. Både Regelverksforum og Sikkerhetsforum er arenaer som bidrar positivt til informasjonsutveksling og tillitsbygging mellom partene. Petroleumsvirksomheten har utviklet et høyt nivå for helse, miljø og sikkerhet over mange år. Grunnlaget for dette er tydelige regelverkskrav, håndheving av kravene og en ansvarlig næring.

Når det gjelder partssamarbeid på selskapsnivå erfarer vi at de formelle ordninger i stor grad er på plass, men at gjennomføringen kan være mangelfull. Utfordringene er å sikre reell medvirkning, eksempelvis ved å legge til rette for tilstrekkelig tid til nødvendig vernearbeid for verneombudene, at de kommer inn tilstrekkelig tidlig i beslutninger, og at de får nødvendig kompetanse til å bidra i komplekse prosesser. Medvirkning er særlig utfordrende der det er mange ledd i utførende kjeder. Tilbakemeldinger fra arbeidstakerorganisasjoner går blant annet på at effektiviseringstiltak og bemanningsreduksjoner utfordrer sikkerhet og arbeidsmiljø i virksomheten. For oss blir det viktig å følge denne utviklingene videre fremover, og da spesielt gjennom hovedtema 2017.

Oppmerksomheten mot mer kostnadseffektiv drift, enklere driftsløsninger og ny teknologi fører til at regelverket og virkeområdebestemmelser utfordres. Regelverket er selve fundamentet for petroleumsvirksomheten. Reguleringen er utviklet gjennom mange år, i samarbeid mellom partene i virksomheten og er generelt godt mottatt både nasjonalt og internasjonalt. Vi vil arbeide med å videreutvikle regelverket i tråd med de føringene som er lagt til grunn i dette arbeidet. Vi vil samtidig legge til rette for at regelverket ikke bidrar til hindringer for en teknologitvilling innenfor forsvarlige rammer. En funksjonell regulering forutsetter stor grad av anvendelse av standarder og industrinormer. Vi vil legge vekt på å bidra på en god og hensiktsmessig måte i fora for standardisering i tråd med forutsetningene om funksjonell regulering, og som en viktig del av arbeidet med hovedtema 2017.

Det blir også viktig å følge med på at næringen sikrer tilstrekkelig robusthet i tekniske anlegg, organisatoriske forhold og operative løsninger. Nødvendige endringer må hvert selskap jobbe målrettet med og ledelsen må styre etter langsiktige og robuste løsninger som bidrar til å snu en bekymringsfull utvikling.

I 2016 har vi gransket flere uønskede hendelser for å avdekke bakenforliggende årsaker og bidra til læring for å unngå at tilsvarende skjer igjen. Når RNNP-tallene for 2016 foreligger i april 2017 vil resultatene, sammen med tilsynserfaringer og erfaringer fra granskinger, legge et grunnlag for vurdering av utviklingen og for å identifisere mulige tiltak.

Vi fører blant annet tilsyn med de store endringsprosessene i næringen, og ser etter negative konsekvenser av kostnadskutt og effektivisering. Vårt tilsyn favner for øvrig svært bredt – fra teknisk tilstand og beredskap til verneombudets rolle, kontrakter og rammebetingelser. Bekymringsmeldinger og varslinger arbeider vi systematisk med, og i 2017 vil vi fortsatt prioritere innsatsen på dette området.

En fortsatt økt internasjonal integrasjon av petroleumsvirksomheten og økt konkurranse fra andre sokler har blant annet bidratt til ytterligere fokus på harmonisering av rammevilkår. Petroleumstilsynet vil fortsatt prioritere samarbeid med myndigheter på tvers av landegrensene. Samarbeidet er også viktig for erfaringsutveksling i tilsynet med petroleumsvirksomheten.

I 2017 vil i samarbeid med ASD, partene i næringen, fag- og forskningsmiljø bidra i et utredningsarbeid omkring HMS- tilstanden og utviklingen i næringen. Dette er et forarbeid til en mulig stortingsmelding i 2018 om HMS i petroleumsvirksomheten.

Vi vil bruke verktøykassen vår målrettet i 2017 for å bidra til at trenden blir snudd. Vi er fullt klar over at det er svært vanskelig å fullføre en stor snuoperasjon i løpet av ett år. Vi forventer imidlertid at selskapene oppnår synlige og målbare resultater i løpet av året innenfor sentrale sikkerhetsområder. Vi forutsetter også at innsatsen fortsetter så lenge det er nødvendig. Vi vil følge dugnadsjobben tett, og skal oppsummere resultatene i slutten av november 2017. Satsingen «**Trenden skal snus**» er et felles ansvar - og bransjen har en åpenbar, felles interesse av å lykkes.

DEL VI. ÅRSREGNSKAP

LEDELSESKOMMENTARER

Formål

Petroleumstilsynet (Ptil) skal legge premisser for, og følge opp at aktørene i petroleumsvirksomheten holder et høyt nivå på helse, miljø og sikkerhet slik at risikoen for storulykker, uønskede hendelser og arbeidsrelaterte skader og sykdommer reduseres. Myndighetsansvaret gjelder for petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel, på enkelte landanlegg, gasskraftverk, anlegg for CO₂-fangst og transportanlegg.

Ptil skal ved eget tilsyn og i samarbeid med andre myndigheter på HMS-området bidra til at petroleumsvirksomhet, og virksomhet tilknyttet denne, blir fulgt opp på en helhetlig måte. Ptil skal videre legge stor vekt på å formidle kunnskap om risiko, og å følge opp at virksomheten foregår på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende regelverk.

Ptil er lokalisert i Stavanger og har ved utgangen av 2016 170 ansatte (166 årsverk).

Regnskapsprinsipper

Ptil er en bruttofinansiert virksomhet og virksomhetsregnskapet føres som et periodisert regnskap i henhold til de statlige regnskapsstandardene. Ptil rapporterer også til statsregnskapet etter kontantprinsippet.

Kommentarer til regnskap og bevilgningsrapportering

Inntekter

Totale driftsinntekter er økt med 1,7% til 279,2 mill kroner i 2016.

Andelen inntekter fra bevilgninger er redusert med 4,5% og skyldes i hovedsak utsatt inntektsføring av bevilgninger i forbindelse med forskuddsbetalt husleie, jf. note 9.

Andelen inntekter fra gebyr- og sektorvirksomhet er økt med 8,2% til 151,1 mill kroner i 2016. Ptils bevilgninger ble i 2016 styrket for å øke oppfølgingen av sikkerheten i petroleumssektoren og for å styrke kunnskapen knyttet til petroleumsvirksomhet i nordområdene. Økt oppfølging og aktiviteter knyttet til nordområdene er gjennomført mot grupper i petroleumsnæringen og bidrar dermed til et høyere inntektsnivå innenfor sektoravgiftsområdet i 2016 sammenlignet med 2015.

Samlet sett er aktivitetsnivået (timer) i 2016 i det vesentligste i samsvar med planlagt nivå. Imidlertid har vi mindreinntekter knyttet til gebyr og sektoravgifter på totalt 11,7 mill kroner. Dette skyldes delvis ubenyttet tilleggsbevilgning på refunderbare utgifter, og forskyvning av gjennomførte aktiviteter som kommer til inntekt først i 2017.

Kostnader

Totale driftskostnader i 2016 utgjorde 279,2 mill kroner og er en økning på 1,7% i forhold til 2015.

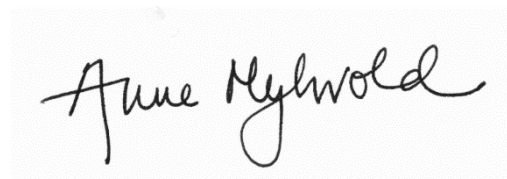
Andelen varekostnader, dvs. kjøp av varer og tjenester for viderefakturering til næringen, er økt med 8,5 mill kroner, tilsvarende 8,2%, sammenlignet med i fjor og er primært knyttet til økt bruk av konsulenttjenester innenfor sektoravgiftsområdet. Dette kan bl.a. ses i sammenheng med de økte bevilgningene for å øke oppfølgingen av sikkerheten i petroleumssektoren og for å styrke kunnskapen knyttet til petroleumsvirksomhet i nordområdene.

Andelen knyttet til andre driftskostnader er redusert med 2,8 mill kroner, tilsvarende en reduksjon på 4,9% i forhold til i fjor. Dette kan sees i sammenheng med gjennomføring av tiltak for mer effektiv bruk av ressursene og tilhørende reduksjon i Ptils årlige driftsbevilgning. Kostnader innenfor IKT-

området er redusert i 2016 og er knyttet til bortfall av kostnader som følge av overgangen til ekstern driftsleverandør innenfor IKT i 4. kvartal 2014. Det er også gjennomført tiltak som har gitt en reduksjon i Ptils reisekostnader.

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet og instruks fra overordnet departement. Årsregnskapet gir etter min vurdering et dekkende bilde av Ptils disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld. Ptil revideres som forvaltningsorgan av Riksrevisjonen. Revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2017.

Petroleumstilsynet, 15. mars 2017

A handwritten signature in black ink on a light background. The signature reads "Anne Myhrvold" in a cursive script.

Anne Myhrvold
Direktør Petroleumstilsynet

PRINSIPPNOTE TIL BEVILGNINGS- OG ARTSKONTORRAPPORTERING

Årsregnskap for Petroleumstilsynet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Petroleumstilsynet er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Petroleumstilsynet er en bruttobudsjettert virksomhet og tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på egen konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger Petroleumstilsynet står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Petroleumstilsynet har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet Petroleumstilsynet har fullmakt til å disponere. Kolonnen «Samlet tildeling» viser hva Petroleumstilsynet har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser Petroleumstilsynet står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Petroleumstilsynet har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Petroleumstilsynet har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2016

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2016	Merutgift (-) og mindretgift
0642	Petroleumstilsynet (jf 3642)	01	Driftsutgifter	A, B	237 406 000	227 336 658	10 069 342
0642	Petroleumstilsynet (jf 3642)	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	26 438 000	24 245 039	2 192 961
0642	Petroleumstilsynet	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	A, B	2 639 000	670 273	1 968 727
0118	UD, belastningsfullmakt 0118.01	01	Driftsutgifter	B		151 500	
0118	UD, belastningsfullmakt 0118.70	70	Driftsutgifter	B		3 000 000	
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter			7 867 326	
<i>Sum utgiftsført</i>					266 483 000	263 270 796	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2016	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3642	Petroleumstilsynet (jf. 0642)	02	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet		5 640 000	6 378 453	738 453
3642	Petroleumstilsynet (jf. 0642)	03	Gebyr tilsyn		64 540 000	58 975 397	-5 564 603
3642	Petroleumstilsynet (jf. 0642)	06	Refusjoner/ymse inntekter		0	837 925	837 925
3642	Petroleumstilsynet (jf. 0642)	07	Leieinntekter bedriftshytte		0	37 100	37 100
5571	Sektoravgift under Arbeids- og sosialdepar	70	Petroleumstilsynet - sektoravgift		90 620 000	84 474 470	-6 145 530
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse			215 576	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift			20 901 218	
<i>Sum inntektsført</i>					160 800 000	171 820 139	
<i>Netto rapportert til bevilgningsregnskapet</i>						91 450 657	
Kapitalkontoer							
60087401	Norges Bank KK/innbetalinger					154 631 843	
60087402	Norges Bank KK/utbetalinger					-245 403 035	
718006	Endring i mellomværende med statskassen					-679 465	
<i>Sum rapportert</i>						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
Konto	Tekst				2016	2015	Endring
718006	Mellomværende med statskassen				-8 155 274	-7 475 810	-679 465

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
064201	8 933 000	228 473 000	237 406 000
064221	0	26 438 000	26 438 000
064245	1 099 000	1 540 000	2 639 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindre utgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht merinntektsfullmakt (justert for eventuell mva.)	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
064201	"kan nyttes under post 21"	10 069 342	0	10 069 342	875 025	0	0	10 944 367	11 423 650	10 944 367
064221		2 192 961	0	2 192 961	738 453	0	0	2 931 415	1 321 900	1 321 900
064245	"kan overføres"	1 968 727	0	1 968 727	0	0	0	1 968 727	2 639 000	1 968 727
011801				0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
011870				0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

Forklaring til bruk av budsjettfullmakterMottatte belastningsfullmakter

Petroleumstilsynet har mottatt belastningsfullmakt fra Utenriksdepartementet på kr 484.979,- på kapittel /post 0118.01 og Petroleumstilsynet har benyttet kr 151.500,- av belastningsfullmakten. Utenriksdepartementet har også gitt Petroleumstilsynet belastningsfullmakt på inntil kr 3.000.000,- på kapittel/post 0118.70. til prosjektet *Risikoplanlegginger i nordområdene*. Petroleumstilsynet har benyttet hele belastningsfullmaktens pålydende.

Stikkordet «kan overføres»

Petroleumstilsynets bevilgning på kapittel/post 0642.45 er gitt med stikkordet "kan overføres". Petroleumstilsynet lar beløpet inngå som en del av mulig overførbart beløp.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Petroleumstilsynet har fullmakt til å overskride driftsbevilgningen under kapittel/post 0642.01 Driftsutgifter mot tilsvarende merinntekter under kapittel/post 3642.06 Refusjoner/ymse inntekter og 3642.07 Leieinntekter bedriftshytte. Merinntektene beløper seg samlet til kr 875.025,-. Beløpet inngår i utregning av mulig overførbart beløp til neste år.

Petroleumstilsynet har fullmakt til å overskride driftsbevilgningen under kapittel/post 0642.21 Spesielle driftsutgifter mot tilsvarende merinntekter under kapittel/post 3642.02 Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet. Merinntektene beløper seg til kr 738.453,-. Beløpet inngår i utregning av mulig overførbart beløp til neste år.

Mulig overførbart beløp

Petroleumstilsynet har fullmakt til å overføre inntil 5% av bevilgningen for hele posten, jf. Tildelingsbrev 2016 - Budsjettfullmakter 2016 for Arbeids- og Sosialdepartementets underliggende virksomheter pkt 5, bestemmelser i bevilgningsreglementet og det årlige rundskrivnet om overførbare bevilgninger (R-2).

Petroleumstilsynets ubrukte bevilgning på kapittel/post 0642.01 beløper seg til kr 10.944.367,-. Da dette beløpet er under grensen for overførbart beløp regnes hele beløpet som mulig overførbart til neste budsjettår.

Justert for merinntekten på kapittel/post 3642.02 utgjør Petroleumstilsynets ubrukte bevilgning på kapittel/post 0642.21 kr 2.931.415,-. I samsvar med fullmakten til å overføre inntil 5% av årets tildeling utgjør mulig overførbart beløp kr 1.321.900,-.

Beløpet som står på kapittel/post 0642.45 kan overføres i sin helhet da stikkordet "kan overføres" er knyttet til kapittel/posten.

Mulige overføringer til neste år er beregninger, og Petroleumstilsynet får tilbakemelding fra overordnet departement om endelig beløp som overføres til neste år.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2016

	2016	2015
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	143 449 867	148 468 389
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
Salgs- og leieinnbetalinger	7 062 556	4 454 397
Andre innbetalinger	190 800	684 204
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>	150 703 224	153 606 989
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	167 057 142	166 903 971
Andre utbetalinger til drift	87 699 127	77 432 651
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	254 756 268	244 336 622
Netto rapporterte driftsutgifter	104 053 045	90 729 632
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	122	183
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	122	183
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	646 323	1 324 370
Utbetaling til kjøp av aksjer	0	0
Utbetaling av finansutgifter	879	1 335
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	647 202	1 325 705
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	647 080	1 325 522
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	215 576	218 431
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	20 901 218	20 872 515
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	7 867 326	6 403 017
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>	-13 249 467	-14 687 929
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	91 450 657	77 367 226
Oversikt over mellomværende med statskassen		
Eiendeler og gjeld	2016	2015
Fordringer på ansatte	104 083	264 939
Andre kortsiktige fordringer	48 762	88 818
Skyldig skattetrekk	-8 132 515	-7 601 831
Skyldige offentlige avgifter	-66 115	-35 378
Annen gjeld	-109 489	-192 357
Sum mellomværende med statskassen	44	-8 155 274

PRINSIPPER FOR OPPSTILLING AV VIRKSOMHETSREGNSKAP

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Transaksjonsbaserte inntekter

Inntekt resultatføres når den er opptjent. Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger

Inntekt fra bevilgninger resultatføres i den perioden da aktivitetene som inntektene er forutsatt å finansiere er utført, det vil si i den perioden kostnadene påløper (motsatt sammenstilling). Prinsippet om motsatt sammenstilling er også benyttet ved årets slutt i henhold til SRS 10 Inntekt fra bevilgninger.

Den andelen av inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som benyttes til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler som balanseføres, inntektsføres ikke på anskaffelsestidspunktet, men avsettes i balansen på regnskapslinjen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

I takt med kostnadsføringen av avskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler inntektsføres et tilsvarende beløp fra avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. Periodens inntektsføring fra avsetningen resultatføres som inntekt fra bevilgninger. Dette medfører at kostnadsførte avskrivninger inngår i virksomhetens driftskostnader uten å få resultateffekt.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning, kostnadsføres i takt med at aktivitetene utføres.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Det er følgelig ikke gjort beregning eller avsetning for eventuell over-/underdekning i pensjonsordningen som tilsvarer NRS 6. Årets pensjonskostnad tilsvarer derfor årlig premiebeløp til Statens pensjonskasse (SPK). For Petroleumstilsynet som ikke betaler premie til SPK, men hvor denne dekkes av en samlet bevilgning fra staten til SPK, legges det til grunn en sjablongmessig sats for beregning av pensjonspremie. Denne baserer seg på beste estimat for Petroleumstilsynet. Se også note 2 for en mer detaljert beskrivelse av tilnæringsmetoden.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av Petroleumstilsynet. Med varig menes utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelig menes enkeltstående anskaffelser (kjøp) med anskaffelseskost på kr 30.000 eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Statens kapital

Statens kapital består av virksomhetskaper, avregninger og statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler i henhold til oppdatert SRS 1 Oppstillingsplaner for resultatregnskap og balanse. Avsnittet viser statens samlede finansiering av Petroleumstilsynet.

Avregninger

For Petroleumstilsynet som er en bruttobudsjettert virksomhet, er nettobeløpet av alle balanseposter, med unntak av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler, finansiert av avregnet med statskassen. Petroleumstilsynet presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i avregnet med statskassen.

Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Balansført verdi av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler har motpost i regnskapslinjen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Kontantstrømoppstilling

Det er ikke utarbeidet kontantstrømoppstilling. Tilnærmet lik informasjon er presentert i artskontorapporteringen som en del av årsregnskapet.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Petroleumstilsynet omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot Petroleumstilsynets oppgjørskontoer i Norges Bank.

Som bruttobudsjettert virksomhet tilføres ikke Petroleumstilsynet likvider gjennom året. Petroleumstilsynet har en trekkrettighet på egen konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap

	Note	31.12.2016	31.12.2015
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	121 456 686	127 122 230
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Inntekt fra gebyrer og sektoravgift	1	151 125 712	139 614 649
Salgs- og leieinntekter	1	6 474 461	6 319 045
Andre driftsinntekter	1	190 800	1 483 541
<i>Sum driftsinntekter</i>		279 247 659	274 539 466
Driftskostnader			
Varekostnader	2	27 269 059	18 776 697
Lønnskostnader	3	194 431 721	195 319 294
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4, 5	3 686 426	3 809 264
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4, 5	0	0
Andre driftskostnader	6	53 859 696	56 633 059
<i>Sum driftskostnader</i>		279 246 902	274 538 314
Driftsresultat		757	1 152
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	7	122	183
Finanskostnader	7	879	1 335
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		-757	-1 152
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	8	0	0
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		0	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen		0	0
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd til andre		0	0
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0

Balanse

	Note	31.12.2016	31.12.2015
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Forskning og utvikling	4	0	0
Programvare og lignende rettigheter	4	609 798	440 998
Immaterielle eiendeler under utførelse	4	0	0
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		609 798	440 998
II Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	655 568	695 091
Maskiner og transportmidler	5	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	7 772 993	10 936 622
Anlegg under utførelse	5	0	0
Infrastruktureiendeler	5	0	0
<i>Sum varige driftsmidler</i>		8 428 561	11 631 713
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler		0	0
Obligasjoner		0	0
Andre fordringer	9	41 750 995	34 692 412
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		41 750 995	34 692 412
Sum anleggsmidler		50 789 354	46 765 124
B. Omløpsmidler			
I Beholdninger av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell		0	0
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0
II Fordringer			
Kundefordringer	10	2 438 397	1 160 487
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	11	36 905 115	31 452 712
Andre fordringer	12	1 171 703	1 360 249
<i>Sum fordringer</i>		40 515 214	33 973 447
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd		0	0
Kontanter og lignende		0	0
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		0	0
Sum omløpsmidler		40 515 214	33 973 447
Sum eiendeler		91 304 569	80 738 571

Balanse

	Note	31.12.2016	31.12.2015
STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapi tal			
<i>Sum virksomhetskapi tal</i>		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	8	46 723 147	33 966 866
<i>Sum avregninger</i>		46 723 147	33 966 866
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	9 038 360	12 072 712
<i>Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>		9 038 360	12 072 712
Sum statens kapital		55 761 507	46 039 577
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Avsetninger langsiktige forpliktelser		0	0
<i>Sum avsetning for langsiktige forpliktelser</i>		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld		0	0
<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		596 692	160 537
Skyldig skattetrekk		8 132 515	7 601 831
Skyldige offentlige avgifter		3 446 047	3 385 457
Avsatte feriepenger		16 573 248	16 603 479
Annen kortsiktig gjeld	13	6 794 560	6 947 690
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		35 543 062	34 698 993
Sum gjeld		35 543 062	34 698 993
Sum statens kapital og gjeld		91 304 569	80 738 571

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2016	31.12.2015
Inntekt fra bevilgninger		
Inntekt fra bevilgning fra overordnet departement	97 162 732	94 370 296
Inntekt fra bevilgning fra andre departement, belastningsfullmakt	3 152 280	3 446 147
- brutto benyttet til investeringer i immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-652 074	-1 202 590
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (post 30-49)	-1 962 976	-1 099 234
+ utsatt inntekt fra avsetning knyttet til investeringer (avskrivninger)	3 686 426	3 809 264
+ utsatt inntekt fra avsetning knyttet til investeringer (bokført verdi avhendede anleggsmidler)	0	645 933
+ inntekt til dekning av pensjonskostnader	27 128 881	27 850 509
- inntektsført driftsbevilgning benyttet til finansielt anleggsmiddel	-7 058 583	-698 095
Sum inntekt fra bevilgninger	121 456 686	127 122 230
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd/overføring	0	0
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	0	0
Inntekt fra gebyrer		
Gebyrer m.m. - refusjonsberettiget	61 995 319	60 305 989
Sektoravgift - refusjonsberettiget	89 130 392	79 308 661
Sum inntekt fra gebyrer og sektoravgift	151 125 712	139 614 649
Salgs- og leieinntekter		
Sikkerhetsforum	277 605	282 988
Inntekter fra oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	5 512 753	5 612 369
Annen inntekt	684 103	423 688
Sum salgs- og leieinntekter	6 474 461	6 319 045
Andre driftsinntekter		
Gevinst ved avgang anleggsmidler	0	1 483 541
Annen driftsinntekt	190 800	0
Sum andre driftsinntekter	190 800	1 483 541
Sum driftsinntekter	279 247 659	274 539 466

Grunnlag for inntektsføring av utgiftsbevilgning

Kapittel og post	Kontantprinsippet				Periodiserings-prinsippet
	Utgiftsbevilgning (samlet tildeling)	Inntektsbevilgning	Rapportert inntekt	Maksimalt beregnet grunnlag for inntektsføring	Inntektsført bevilgning
064201	237 406 000			237 406 000	70 054 897
064221	26 438 000			26 438 000	24 468 835
064245	2 639 000			2 639 000	2 639 000
011801	484 979			484 979	152 280
011870	3 000 000			3 000 000	3 000 000
364202		5 640 000	6 378 453	-5 640 000	
364203		64 540 000	58 975 397	-58 975 397	
557170		90 620 000	84 474 470	-84 474 470	
Sum				120 878 112	100 315 012

Note 2 Varekostnader

	31.12.2016	31.12.2015
Konsulentjenester	16 048 533	9 111 508
Bistand fra statlige virksomheter	1 541 037	1 019 084
Reisekostnader	8 237 830	8 529 624
Avsetning for påløpte kostnader	0	-491 035
Andre driftskostnader	1 441 659	607 516
Sum varekostnader	27 269 059	18 776 697

Note 3 Lønnskostnader		
	31.12.2016	31.12.2015
Lønn	131 386 043	130 994 307
Feriepenger	16 737 357	16 685 808
Arbeidsgiveravgift	23 949 056	24 046 393
Pensjonskostnader*	24 125 095	24 755 032
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-3 550 506	-2 567 314
Andre ytelser	1 784 677	1 405 068
Sum lønnskostnader	194 431 721	195 319 294

Antall årsverk: 166 168

*** Nærmere om pensjonskostnader**

Petroleumstilsynet betaler ikke selv pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK), og kostnad til premie er heller ikke dekket av Petroleumstilsynets bevilgning. Premien finansieres ved en samlet bevilgning fra staten til SPK. Det er i regnskapet lagt til grunn en estimert sats for beregning av pensjonskostnad. Premiesatsen for 2016 er av SPK estimert til 17,10 prosent. Benyttet premiesats for 2015 var 17,55 prosent. Pensjonene er kostnadsført basert på denne satsen multiplisert med påløpt pensjonsgrunnlag. Vi viser for øvrig til note 1 om resultatføring av inntekter til dekning av pensjonskostnader (resultatnøytral løsning).

Note 4 Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2016	5 810 662	5 810 662
Tilgang i 2016	286 551	286 551
Avgang anskaffelseskost i 2016 (-)	0	0
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i 2016	0	0
Sum anskaffelseskost 31.12.2016	6 097 213	6 097 213
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.2016	0	0
Nedskrivninger i 2016	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2016	5 369 663	5 369 663
Ordinære avskrivninger i 2016	117 751	117 751
Akkumulerte avskrivninger avgang i 2016 (-)	0	0
Balansført verdi 31.12.2016	609 798	609 798

Avskrivningssatser (levetider) 5 år / lineært

Note 5 Varige driftsmidler

	Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2016	750 933	93 236	23 317 426	24 161 595
Tilgang i 2016	0	0	365 523	365 523
Avgang anskaffelseskost i 2016 (-)	0	0	0	0
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i 2016	0	0	0	0
Sum anskaffelseskost 31.12.2016	750 933	93 236	23 682 948	24 527 117
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.2016	0	0	0	0
Nedskrivninger i 2016	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2016	55 842	93 236	12 380 803	12 529 881
Ordinære avskrivninger i 2016	39 523	0	3 529 152	3 568 675
Akkumulerte avskrivninger avgang i 2016 (-)	0	0	0	0
Balansført verdi 31.12.2016	655 568	0	7 772 993	8 428 561

	10-60 år dekomponert lineært	3-15 år lineært	3-15 år lineært	
Avskrivningssatser (levetider)				
Avhendelse av varige driftsmidler i 2016:				
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	0
- Bokført verdi avhendte anleggsmidler	0	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0

Note 6 Andre driftskostnader

	31.12.2016	31.12.2015
Husleie	23 547 729	22 834 477
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	54 300
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	5 935 033	5 774 941
Leie av maskiner, inventar og lignende	2 178 081	2 299 994
Mindre utstyrskaffelser	352 062	263 523
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	532 942	432 588
Kjøp av fremmede tjenester	11 107 930	12 891 327
Reiser og diett	2 698 219	3 998 759
Øvrige driftskostnader	7 507 698	8 083 148
Sum andre driftskostnader	53 859 696	56 633 059

Oversikt over årlige leiebeløp i henhold til leieavtaler*

	<i>Varighet mellom ett og fem år</i>	<i>Varighet over fem år</i>	<i>Sum</i>
Husleieavtaler	0	23 548 000	23 548 000
Leieavtaler knyttet til immaterielle eiendeler	1 561 000	0	1 561 000
Leieavtaler knyttet til varige driftsmidler	618 000	0	618 000
Øvrige leieavtaler	0	0	0
Sum leieavtaler			25 727 000

*Kun vesentlige leieavtaler er spesifisert.

Note 7 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2016	31.12.2015
Finansinntekter		
Renteinntekter	122	183
Valutagevinst (agio)	0	0
Sum finansinntekter	122	183
Finanskostnader		
Rentekostnad	879	1 335
Valutatap (disagio)	0	0
Sum finanskostnader	879	1 335

Note 8 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen**A) Avregnet med statskassen**

	31.12.2016	31.12.2015	Endring
Immaterielle eiendeler, varige driftsmidler og finansiering av disse			
Immaterielle eiendeler	609 798	440 998	168 800
Varige driftsmidler	8 428 561	11 631 713	-3 203 152
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-9 038 360	-12 072 712	3 034 352
<i>Sum</i>	0	0	0
Finansielle anleggsmidler			
Andre fordringer	41 750 995	34 692 412	7 058 583
<i>Sum</i>	41 750 995	34 692 412	7 058 583
Omløpsmidler			
Kundefordringer	2 438 397	1 160 487	1 277 910
Oppptjente, ikke fakturerte inntekter	36 905 115	31 452 712	5 452 403
Andre fordringer	1 171 703	1 360 249	-188 546
<i>Sum</i>	40 515 214	33 973 447	6 541 767
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-596 692	-160 537	-436 154
Skyldig skattetrekk	-8 132 515	-7 601 831	-530 684
Skyldige offentlige avgifter	-3 446 047	-3 385 457	-60 590
Avsatte feriepenger	-16 573 248	-16 603 479	30 230
Annen kortsiktig gjeld	-6 794 560	-6 947 690	153 130
<i>Sum</i>	-35 543 062	-34 698 993	-844 068
Avregnet med statskassen	46 723 147	33 966 866	12 756 281

Avstemming av endring i avregnet med statskassen (kongruensavvik)

Konsernkonto utbetaling	-245 403 035
Konsernkonto innbetaling	154 631 843
<i>Sum netto trekk konsernkonto</i>	-90 771 192
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991 og 1992)	98 352 036
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)	-21 116 793
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)	7 854 011
- Tilbakeførte utsatte inntekter ved avgang anleggsmidler, der avsetningen ikke er resultatført (underkonto 1996)	0
Korrigerings av avsetning for feriepenger (ansatte som går over i annen statlig stilling)	-15 760
Andre avstemmingsposter (spesifiseres)	-7 058 583
<i>Sum forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>	-12 756 281
Resultat av periodens aktiviteter før avregning med statskassen	0
Sum endring i avregnet med statskassen	-12 756 281

Note 8 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen**B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen**

	31.12.2016	31.12.2016	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler, varige driftsmidler og finansiering av disse			
Immaterielle eiendeler	609 798	0	609 798
Varige driftsmidler	8 428 561	0	8 428 561
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-9 038 360	0	-9 038 360
<i>Sum</i>	0	0	0
Finansielle anleggsmidler			
Andre fordringer	41 750 995	0	41 750 995
<i>Sum</i>	41 750 995	0	41 750 995
Omløpsmidler			
Kundefordringer	2 438 397	0	2 438 397
Oppptjente, ikke fakturerte inntekter	36 905 115	0	36 905 115
Andre fordringer	1 171 703	152 845	1 018 858
<i>Sum</i>	40 515 214	152 845	40 362 369
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-596 692	0	-596 692
Skyldig skattetrekk	-8 132 515	-8 132 515	0
Skyldige offentlige avgifter	-3 446 047	-66 115	-3 379 932
Avsatte feriepenger	-16 573 248	0	-16 573 248
Annen kortsiktig gjeld	-6 794 560	-109 489	-6 685 071
<i>Sum</i>	-35 543 062	-8 308 119	-27 234 942
Sum	46 723 147	-8 155 274	54 878 422

Note 9 Andre fordringer

	31.12.2016	31.12.2015
Finansielle anleggsmidler	41 750 995	34 692 412
Sum finansielle anleggsmidler	41 750 995	34 692 412

I avtalen om leie av lokaler, gjeldende fra 1.1.2013, skal Petroleumstilsynet betale et merverdiavgiftspåslag (heretter kalt påslaget) som skal kompensere utleier for redusert fradragrett på byggekostnader. I tillegg skal påslaget dekke en rente fra det tidspunktet fradrag for merverdiavgift kunne oppnås og frem til påslaget betales. Påslaget anses som en del av husleien Petroleumstilsynet betaler og finansieres fra bevilgning i de årene påslaget innbetales.

I Petroleumstilsynets balanse er innbetalt beløp klassifisert som en langsiktig fordring i form av forskuddsbetalt husleie som periodiseres over 20 år, tilsvarende leiekontraktens gjeldende periode. Prinsippet om motsatt sammenstilling, jfr. SRS 10 pkt. 5, er benyttet i tilknytning til denne posten og har motpost i regnskapslinjen Avregning med statskassen. Avsetningen oppløses i takt med kostnadsføringen av forskuddsbetalt husleie med 1/20-del årlig.

Grunnlaget for påslaget er under avklaring med utleier. Foreløpig grunnlag beløper seg til 56 mill kroner pluss renter. Pr. 31.12.2016 har Ptil innbetalt 48,8 mill kroner og gjenværende mva-kompensasjon er på 16,4 mill kroner.

Note 10 Kundefordringer		
	31.12.2016	31.12.2015
Kundefordringer til pålydende	2 438 397	1 160 487
Avsatt til forventet tap (-)	0	0
Sum kundefordringer	2 438 397	1 160 487

Note 11 Opptjente, ikke fakturerte inntekter		
	31.12.2016	31.12.2015
Opptjente, ikke fakturerte inntekter (fordring)		
Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	993 669	1 817 838
Tilsynsvirksomhet - gebyr	11 869 452	9 883 446
Tilsynsvirksomhet - sektor	24 041 993	19 751 428
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	36 905 115	31 452 712

Note 12 Andre kortsiktige fordringer		
	31.12.2016	31.12.2015
Forskuddsbetalt lønn	0	0
Reiseforskudd	86 999	119 359
Personallån	19 050	147 476
Andre fordringer på ansatte	0	0
Forskuddsbetalt leie	0	0
Andre forskuddsbetalte kostnader	483 843	551 378
Andre fordringer	581 811	542 036
Sum andre kortsiktige fordringer	1 171 703	1 360 249

Note 13 Annen kortsiktig gjeld		
	31.12.2016	31.12.2015
Skyldig lønn	3 812 066	3 607 261
Annen gjeld til ansatte	2 825 208	2 787 929
Påløpte kostnader	45 900	358 246
Mottatt forskuddsbetaling	0	0
Utsatt inntekt Sikkerhetsforum	108 889	200 895
Annen kortsiktig gjeld	2 496	-6 642
Sum annen kortsiktig gjeld	6 794 560	6 947 690

PETROLEUMSTILSYNET

Org. nr.: 986174613

Riksrevisjonens beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet 2016

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Petroleumstilsynets årsregnskap for 2016. Årsregnskapet består av ledelseskomentarer, oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering og virksomhetsregnskap, inklusive noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2016.

Etter Riksrevisjonens mening gir Petroleumstilsynets årsregnskap et rettviseende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter i 2016 og av mellomværende med statskassen per 31. desember 2016, i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring. Vi mener videre at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av virksomhetens resultat for 2016 og av eiendeler, gjeld og statens kapital per 31. desember 2016, i samsvar med statlige regnskapsstandarder (SRS).

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter Riksrevisjonens oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI) og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse om revisjonen av årsregnskapet og uttalelsene om etterlevelse av administrative regelverk dekker ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del I–V), og vi attesterer ikke denne informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det revisors oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskapen opparbeidet under revisjonen, eller hvorvidt den øvrige informasjonen tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom det konkluderes med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er Riksrevisjonen pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen. Det er ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens og overordnet departements ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et rettviseende bilde i samsvar med regelverk for økonomistyring i staten, herunder statlige regnskapsstandarder (SRS). Ledelsen er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Overordnet departement har det overordnede ansvar for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999) alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke beslutningene som treffes av brukere på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999, utøver revisor profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen.

Revisor identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Revisjonshandlinger utformes og gjennomføres for å håndtere slike risikoer, og tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis innhentes som grunnlag for revisors konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Dette skyldes at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner, eller overstyring av intern kontroll.

Revisor gjør også følgende:

- opparbeider en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll
- evaluerer hensiktsmessigheten av regnskapsprinsippene som er brukt, og rimeligheten av regnskapsestimer og tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, herunder tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde

Revisor kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Revisor vil også kommunisere om forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, herunder eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Av de forholdene som kommuniseres med ledelsen, tar revisor standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse regnes som sentrale forhold ved revisjonen. Disse beskrives i så tilfelle under eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom Riksrevisjonen gjennom revisjon av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk for økonomistyring, gjennomføres utvalgte revisjonshandlinger for å kunne gi uttalelse om hvorvidt det er vesentlige brudd på disse.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi gir en uttalelse med moderat sikkerhet på om vi er kjent med forhold som tilsier at virksomhetens disponering av bevilgningene i vesentlig grad er i strid med administrative regelverk for økonomistyring. Uttalelsen bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelserevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnås gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendig.

Basert på revisjon av årsregnskapet og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til ISSAI 4000-serien, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomhetens disponering av bevilgningene er i strid med administrative regelverk for økonomistyring.

Oslo; 24.04.2017

Etter fullmakt

Hans Conrad Hansen
ekspedisjonssjef

Knut G. Lien
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur